

Ze hebben de zee verkocht

Ze hebben de zee verkocht

Een nieuwe blik op de werkelijkheid

Roosma Rolinee

Ze hebben de zee verkocht

Copyright © 2023
Auteur: Roosma Rolinee

ISBN 9789403686820

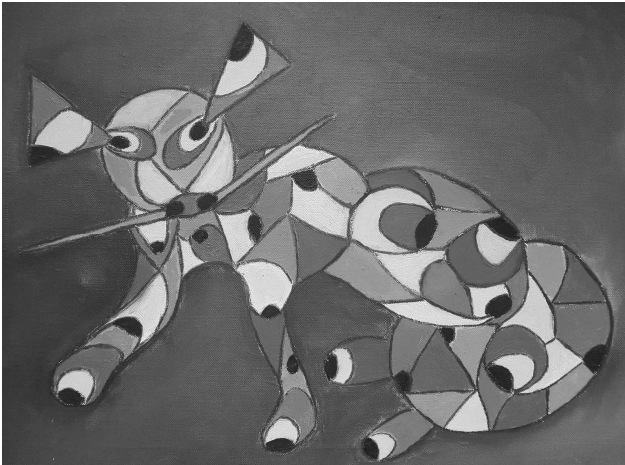
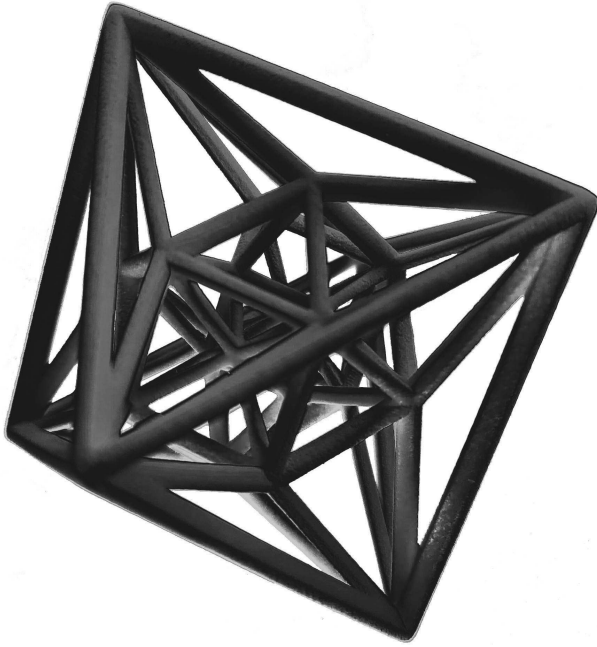
roosmarolinee@gmail.com

SE FERKOCHTEN DE SEE

Ik wil dit boek opdragen aan mijn opa, Gerk Roel Zandberg (†) uit Burgum en mijn oma, Roelfje Roosma uit Buitenpost.

‘Yn de acht haadstikken fan it ferhaal oer in populist dy’t sribbet nei selsbeskikking foar himsels en syn lân en folk yn ‘e takomst, besykje ik ljocht te bringen op de minsklike tastân en de sosjale en politike organisaasje dy’t dêrút ûntstiet. It úteinlike doel fan folk is om kontrôle te krijen oer ús minsklikheid, sadat wy wirklik ússels wurde kinne en de wrâld yn harmony mei ússels, oaren en de natuer organisearje kinne.’

INHOUDSOPGAVE

SE FERKOCHTEN DE SEE	5
INTRODUCTIE.....	9
HOOFDSTUK 1	13
1. De overeenkomst met de gevangene.....	13
2. De bevrijding van gefnuikte ambitie.....	20
HOOFDSTUK 2	26
1. De kennismaking.....	26
2. De noodzaak van een gewapende coalitie.....	34
3. De revolutionaire wedstrijd	38
4. Het misbruik van onzekerheid	41
5. Het debat van het complot.....	57
6. De salondemocratie of de participatiedemocratie	70
7. De Taliban als voorbeeld	78
8. De meritocratie.....	84
9. De bomenknuffelaar	89
10. De discriminatie van de Friezen	94
11. Zelfbeschikking	105
12. De zelfbeschikkingsconferentie	112
HOOFDSTUK 3	121
1. Het debat over de lockdown.....	121
2. De demonstratie tegen de aliens.....	127
3. De professor presenteert zijn onderzoeksgegevens	134
4. Het koloniale leiderschap	138
Het personeel van de salonsocialist.....	138
De strijd om koloniale banen en de ambitie van de coalitie	144
De beloning voor de vijand	155
5. De wolkenmachine	160
6. Het schaakspel van het leven	164
7. De mislukte aanslag.....	172
HOOFDSTUK 4	187
Eerlijkheid in fundamentalisme.....	187
Alwetend en onmachtig.....	192
De Westerse maatschappelijke religie	194
Slachtoffers maken van aristocraten democraten	205
De dominee bindt mensen aan het ware.....	209
De nieuwe wetenschap.....	213
De wetenschap meet wat het zelf creëert	216
De controle over onszelf	219
Controle van de nachtmerrie.....	222
De onmogelijke controle van het individu over zichzelf	224
De cursus voor herborenen.....	231
De structuren van het systeem	232
De oorsprong van de nieuwe rationaliteit	235

De rationaliteit van de winst	240
De vierde dimensie.....	243
De strijd om de ziel	249
De monsters in de spiegel.....	256
De werkelijkheid van verleden en toekomst	263
De redding door de rechtvaardigheid	266
De assistent (AS) wordt geroepen door de poort	270
HOOFDSTUK 5.....	273
1. De test van de wolkenmachine	273
2. Het debat van de vergeetachtigheid	277
3. De revolutie van de aliens.....	287
4. De verdiende eenzaamheid.....	292
5. De beschaafde kunst van de schone schijn	295
De beschaving buiten de salon	297
Het kunstwerk	300
De buitenstaander die aan de salontafel aanschuift	306
Melk choco deluxe en inclusiviteit	312
De toiletpapierrolbende	315
6. De vrouw voor de assistent (AS).....	318
De eerste ontmoeting.....	318
De gemiste kans	327
De hoofdprijs.....	329
HOOFDSTUK 6.....	335
1. De onderhandelingen met Simia	335
2. De demonstratie tegen de aliens.....	344
Emotionele politiek	351
Verloren leiderschap	360
De vervliegende coalities.....	367
3. De verschijning van de Poort in Scheveningen.....	371
HOOFDSTUK 7.....	379
1. De onderhandelingen met de Europese Commissie	379
2. Maku en het coalitiepunt van de samenzwering	389
3. Het uur van de waarheid.....	396
4. Het debat van de gestapelde selectieve perspectieven.....	402
5. De crisis van de democratische rechtsstaat en de conflictoplossing van de populist	421
HOOFDSTUK 8.....	432
1. De zelfbeschikkingsconferentie	432
2. De nieuwe coalitie.....	436
De dominee en de demonstranten komen bij de coalitie.....	436
De Hollandse parlementariër en zakenman komt bij de coalitie	444
3. Het huwelijk	448
4. De redding door de wolkenmachine	458
5. De strijd tegen de omkering	461
6. Het nieuwe Simia	470

INTRODUCTIE

In de acht hoofdstukken van het verhaal over een populist die streeft naar zelfbeschikking van zichzelf en zijn verbeelde land en volk die zich bevinden in de toekomst, probeer ik de menselijke conditie en de sociale en politieke organisatie die daaruit voortvloeit te belichten. Het uiteindelijke doel van iedereen is om controle over het mens-zijn te krijgen, zodat we waarlijk onszelf worden, kunnen streven naar de winst en de wereld in harmonie met onszelf, anderen en de natuur kunnen inrichten. De mens beschikt over de mogelijkheden om samen met anderen te werken aan een grootse toekomst. Samenwerking is altijd noodzakelijk omdat de capaciteiten van een individu te beperkt zijn om controle te krijgen over het leven. Echter, de menselijke samenwerking is het meest complexe element in onze wereld en kan ons tot grote hoogten brengen, maar ook in de afgrond storten. De huidige Westerse maatschappij is gebaseerd op het irrationele mensbeeld van rationeel opererende atomaire individuen, terwijl de mens slechts rationeel kan worden in een sociale omgeving. Deze sociale omgeving dient echter wel goed te zijn afgestemd op het bevorderen van de belangen van de deelnemers. Als de onrechtvaardigheid heerst dan werken mensen aan het verlies van anderen en uiteindelijk zichzelf, terwijl een duurzame, vreedzame en gelukkige maatschappij bestaat uit mensen die streven naar de winst voor allen.

De mens loopt eeuwig in de mist. Helderheid zorgt niet voor een bredere blik, maar verblind de mens. De mist zorgt ervoor dat we slechts zien wat direct voor ons staat, maar die omgeving wordt bepaald door onze persoonlijke beperkingen. Om verder te kijken dan deze beperkingen gebruiken we niet onze zintuigen, maar onze dromen. We zien wat we willen zien en kijken waarnaar de ambitie ons wijst; de ambitie richt de blik. Deze ambitie is slechts bevorderlijk voor ons welzijn als we voldoende controle over de uitkomsten in de toekomst hebben. Een dergelijke controle is slechts mogelijk bij de heerschappij van de rationaliteit in de omgeving. De mens is een rationeel wezen, maar deze rationaliteit is slechts te vinden in het samenwerkingsverband dat controle over de omgeving heeft. De mens mist de capaciteiten om in eenzaamheid rationeel te zijn. De gemeenschap die voor het bereiken van rationaliteit nodig is vormt daarom de kleinste mogelijke eenheid van de menselijkheid. Daarnaast wordt het succes van de mens niet bepaald door zijn individuele capaciteiten, maar door zijn positie in een rationele omgeving. Een individualistische concurrentie is een stoelendans die de rationaliteit uit de gemeenschap verdrijft en deze vervangt door gemeenschap.

Een populist met een politiek programma voor zelfbeschikking van de provincie Friesland wordt gekozen in het Nederlandse parlement. Samen met een progressieve assistent strijdt hij voor de toekomstige onafhankelijkheid van een door hem verbeeld Utopia.

Een onverklaarbare, dichte mist hangt al enkele maanden over de Nederlandse kustprovincies. Het openbare maatschappelijke leven is hierdoor grotendeels tot stilstand gekomen. De toegang tot de zee is door de overheid als voorzorgsmaatregel afgesloten om mensen te beschermen tegen vermeende giftige algen groei. De populist vermoedt echter dat de mist misbruikt wordt door de

minister-president om een eigen agenda door te drukken. Hij is hierin niet de enige want er zijn vele demonstraties tegen de opgelegde maatregelen van groepen die elk een ander complot menen te ontwaren ter verklaring van de mist en de onverklaarbare lichtschijnselen die zich daarin bevinden. De populist voelt echter geen verwantschap met de demonstranten die hij voor gek en irrationeel verslijt. Hij is er zelf van overtuigd dat de mist een rookgordijn is om te verhullen dat de zee door de minister-president is verkocht. Hij staat echter alleen in deze overtuiging.

Tegelijkertijd zijn er onderhandelingen tussen de Nederlandse overheid en de Europese Commissie over de voorraden en levering van gas, waar Rusland ook een mogelijke rol in speelt. De minister-president slaagt erin de populist medeverantwoordelijk te maken voor de onderhandelingen, met als doel hem politiek onschadelijk te maken. De populist krijgt door zijn toegang tot de onderhandelingen een groter inzicht in de werkelijke situatie en wordt voor de keuze gesteld of zijn strijd voor de onafhankelijkheid van Nieuw-Friesland gediend is met de ontmaskering van de minister-president of dat zwijgen hem goud oplevert.

De populist ziet de minister-president als zijn grootste tegenstander in de strijd voor een onafhankelijk Nieuw-Friesland. Zijn politiek assistent wijst hem er echter op dat de zwakte van de populistische beweging het grootste obstakel is voor zelfbeschikking, waarna de populist een coalitie probeert op te bouwen van andere nog-niet-erkende volken uit binnen- en buitenland. De minister-president is zich bewust van deze dreiging en slaagt er telkens in om potentiële coalitiepartners te verleiden hem te steunen omdat hij hun onuitgesproken ambities ziet en deze effectief kan richten met behulp van een coalitiekabel. Hij misrekenen zich echter in de werking van coalitiepolitiek. Elke coalitiepartner die de minister-president van de populist wegkaapt neemt de plaats in van een 'partner' in zijn bestaande coalitie. Het is vervolgens de vraag of de populist van de afgestoten werkelijke partners kan maken die zijn coalitie versterken en het doel van Friese zelfbeschikking dichterbij brengt.

De menselijke samenwerking is altijd georganiseerd in coalities van groepen die gezamenlijk een meerderheid vormen. Een enkelvoudige, solide meerderheid kan echter onmogelijk bestaan omdat dit de menselijke capaciteiten te boven gaat. Een meerderheid is altijd een wankel coalitie die bijeen wordt gehouden door een coalitiekabel. Elk volk, is een coalitie in de toekomst. De populist staat voor de uitdaging om deze coalitie te smeden en ervoor te zorgen dat de toekomst het wint van het verleden en daarmee open en vrij blijft.

De populist streeft naar zelfbeschikking voor zijn Utopia en maakt daarbij gebruik van de crisis waarin de Nederlandse democratische rechtsstaat zich bevindt. Hij voelt haarfijn aan dat een systeem dat leeg van waarden is altijd gevuld wordt door de machtsuitoefening van de gevestigde orde en daardoor de bevolking van de maatschappij vervreemdt en uitsluit. De maatschappelijke waarheidsvinding om te komen tot het overheidsbeleid is in handen gevallen van de heersende coalitie en daardoor ondemocratisch geworden. De minister-president heeft een labyrint van afhankelijkheden gecreëerd waardoor de waarheidsvinding in de maatschappij in zijn voordeel is. De populist loopt tegen een intrinsiek probleem op van de democratie, namelijk de onmogelijkheid om een volwaardig debat te hebben tussen

personen met tegengestelde belangen. Personen met een afwijkend perspectief op de maatschappij keren zich af van het debat en zoeken hun heil op plekken waar ze hun carrière verder kunnen ontwikkelen zonder dat de machtigen hen beperken. Als de deelname aan het debat niet wordt afgedwongen dan zullen enkel de personen die deel zijn van de heersende coalitie aan het debat deelnemen. Het publieke gesprek verwordt zo tot een praatclub van gelijkgestemden die vervolgens enkele randfiguren uitnodigen om de schijn van democratisch debat op te houden. Is de populist een door de machthebbers uitgenodigde excentriekeling of een ware revolutionair? Daarnaast wordt de rechtsstaat niet langer geborgd door de rechtvaardigheid, maar slechts door het recht dat uiteindelijk vooral de machtigen dient. Het is aan hem de taak om de waarden en de rechtvaardigheid te herwinnen en een succesvolle revolutionair te worden en zijn Utopia onafhankelijk en welvarend te maken.

De populist zegt te streven naar zelfbeschikking om zo de koloniale onderdrukking van zijn volk te doorbreken. Hiertoe poogt hij alternatieven voor de liberale democratie en de kapitalistische vrije markt te installeren, aangezien hij deze ziet als organisatievormen van het kolonialisme. Als alternatief roept hij zichzelf uit tot autocratisch leider van een participatiedemocratie die de belangen van de burger hoort en uitvoert. Het is echter de vraag of de populist een werkelijke revolutionair is of slechts de rol van hofnar speelt in het toneelstuk van de machtigen. Zal hij de verleiding om de leider van een koninklijke minderheid te worden kunnen weerstaan? De koloniale machthebbers selecteren immers enkele minderheden die ze een zetel in de koloniale salon aanbieden, waardoor het systeem intact en de democratie een illusie blijft. Hetzelfde geldt voor het debat. De populist gaat met uitgestrekt been het publieke debat aan dat gebaseerd is op koloniale, in plaats van democratische, culturele uitgangspunten. Strijdt hij om zijn ijdelheid te strelen of om zijn volk te bevrijden?

De strijd voor zelfbeschikking wordt daarnaast ook op het persoonlijke vlak gevoerd, waarbij de populist zijn moed haalt uit zijn missie en weinig medeleven kent met anderen die hij nodig heeft om deze te laten slagen. De conflicten tussen de populist en zijn progressieve politiek assistent spelen in op beider onzekerheden en dreigen daarmee de missie te ondermijnen.

In zijn strijd voor zelfbeschikking krijgt de populist inzichten aangereikt van een nieuwe religie die de mens en de wereld op een radicaal andere wijze benadert en een blik biedt op de tekortkomingen van de heersende Westerse maatschappelijke religie. De nieuwe religie stelt existentiële vragen over de menselijke zelfbeschikking en controle over onszelf en de wereld. Hoe kan een individu zichzelf controleren als de mens van nature een sociaal wezen is? Hoe weet je wat het is om iets te zijn dat je niet bent? Hoe voorkom je dat verleden en heden worden omgekeerd en je zo je vrije wil verliest? De nieuwe vragen die de religie oproept blijven echter lang onbeantwoord en onbenut, omdat de Friese populist minder revolutionair is dan hij zich voordoet. Hij wil een toppositie winnen in het oude systeem, terwijl een ware revolutionair een nieuwe werkelijkheid probeert te scheppen. De nieuwe werkelijkheid dient zich echter ongevaagd aan door de verschijning van een poort die een blik werpt op de vierde dimensie. Deze wiskundige dimensie blijkt een ruimtelijke tegenhanger te hebben en geeft de gelovigen van de nieuwe religie een

blik op het ware. Deze blik heeft de mogelijkheid om de rechtvaardigheid terug te brengen in een maatschappij in verval. In een rechtvaardige samenleving streven mensen naar de winst voor zichzelf. Echter, wanneer persoonlijk succes niet meer mogelijk lijkt door een gebrek aan controle over de resultaten van je inzet dan vertrekken mensen naar elders of gaan ze werken aan het verlies van anderen om zo een relatieve winst te behalen. Wanneer echter zelfs die relatieve winst een illusie blijkt te zijn dan verliezen mensen zich in een tunnelvisie van verlies. Een dergelijk streven naar verlies schaadt de menselijke rationaliteit die afhankelijk is van een streven naar de winst van de sociale omgeving. In de vierde dimensie kan niets verborgen blijven en worden alle knopen ontward. Deze eigenschappen geven de volgelingen van de nieuwe religie een zicht op de wereld die de mist doorklieft en onvoorziene mogelijkheden biedt als het op een eerlijke wijze wordt gebruikt. Het raam dat deze dimensie op de wereld opent is echter niet slechts een zonnig uitzicht op een betere toekomst, maar tevens een ingang voor duistere machten die het voortbestaan van de wereld bedreigen. De volgelingen van de nieuwe religie strijden tegen het grote gevaar van de omkering die al het leven bedreigt.

De Westerse wetenschap die de populist en zijn assistent als vanzelfsprekend ervaren deelt de wereld op in kleine stukjes en wekt daarmee de illusie van controle, terwijl het in werkelijkheid individuen machteloos, radeloos en redeloos maakt. De kennis van de nieuwe religie stelt hier een holistisch alternatief tegenover, waarbij de nieuwe wetenschap niet door de machtigen kan worden ingezet om de mensen te controleren en de natuur te vernietigen. De dominee van de nieuwe religie claimt dat het geloof in het ware de controle over onszelf biedt zodat we werkelijk rationele, open en eerlijke mensen kunnen worden die in harmonie met onszelf en de natuur de wereld aanschouwen. De dominee van de nieuwe religie laat zien dat de rede en de emoties nauw met elkaar zijn verweven en dat de menselijke rationaliteit niet te herleiden is tot het atomaire individu, maar tot de minimale eenheid die controle over de wereld heeft. Het blijft tot het laatste moment onzeker of zij deze controle uiteindelijk zullen bereiken en zelfbeschikking voor zijn Utopia en zichzelf kunnen verwezenlijken.

De hoofdpersonen:

PP: De populist

AS: De assistent

MP: De minister-president

DM: De dominee

VDM: De Hollandse parlementariër en zakenman

JV: De vriendin van de assistent

PN: Professor Nicolai

AC: De nieuwe vrouw

ZV: De zoon van de Hollandse parlementariër en zakenman

HOOFDSTUK 1

1. De overeenkomst met de gevangene

Het is een stralende dag in het Friese dorpje Burgum. Een man (Populist: PP) van middelbare leeftijd en ondermatig succes slentert neerslachtig de nabije natuur in. De wijlderspreide, volle bomen wuiven ritmisch mee in de zachte wind. Het groene gras onder zijn voeten zou de wereld kunnen voeden. Wanneer slechts een enkele vogelzang te horen is zucht hij moedeloos neer bij één van de kleine meertjes in de omgeving. Hij kijkt door zijn halfgesloten ogen mistroostig naar de stralend blauwe lucht en begint een gesprek met zichzelf waarvan ieder normaal mens zou wegrennen. Enkele minuten later is hij oververmoeid van zijn zelfmedelijden en valt hij stil. Een diepe, duidelijke, en voor hem onbekende, stem (S) doorbreekt de stilte.

S: Wat is er te zien?

De man (PP) kijkt onderzoekend rond om de stem te lokaliseren die overal vandaan lijkt te komen. Er is niets te zien.

STEM (S): Kijk jij met je ogen of met je ziel?

POPULIST (PP): Welk spel wordt er gespeeld? Kun je niet zien dat ik lijd?

S: Zie jij slechts je zelfmedelijden om zodoende je falen draaglijk te maken?

PP: Kom je mij beschimpen?

S: Wie zegt dat ik naar jou ben toegekomen? Misschien ben jij naar mij toegekomen?

PP: Waar ben je?

S: Op een plek waar ik niet thuishoor.

PP: Dan zijn we beiden vreemden van onszelf.

S: Ben jij een filosoof?

PP: Ja, ik ben een intelligente denker.

S: Beschouw jij de overgave aan een lot dat je menselijkheid vermaakt als een compliment?

PP: Ik denk dus ik ben.

S: Jij droomt dus je slaapt.

PP: De mens is een denker.

S: Een mens vindt zijn menselijkheid niet in zijn gedachten, maar in de wereld.

PP: Mijn wereld is beperkt.

S: Tot je gedachtewereld?

PP: Helaas wel.

S: Zit ik in jouw gedachten?

PP: Waarom zou je daarheen gaan?

S: Waarom zou iemand ooit naar de gedachtewereld van zichzelf of een ander gaan?

PP: Misschien ligt daar een diep inzicht in de menselijkheid?

S: Geloof jij dat je denken de waarheid kan ontdekken?

PP: Ik geloof in de rationaliteit van de mensheid.

S: Zit die mensheid in jouw hoofd?

PP: Ik ben een onderdeel van de mensheid.

S: Een onbetekenend, klein en zielig onderdeel.

PP: Ik word groots.

S: In de wereld van jezelf?

PP: Ik vorm mezelf.

S: Op basis van je gekte.

PP: Ik ben niet gek.
S: Maar je hoort wel stemmen.
PP: Jij bestaat dus niet echt?
S: Jij zegt het.
PP: Ik zie slechts een lege omgeving om me heen, dus ik concludeer dat jij een stem uit mijn onbewuste moet zijn.
S: Is de leegte om je heen een weerspiegeling van je innerlijk?
PP: Ik ben een sociaal mens.
S: Kan je sociaal zijn in een lege omgeving?
PP: Ik vul mijn innerlijke omgeving met gedachten.
S: Zijn dat gedachten van frustratie, zelfmedelijden en wanhoop?
PP: Het zijn gedachten van hoop.
S: Komen die buiten je gedachtewereld?
PP: Ik ben een man van de wereld. Ik geloof in de gemeenschap.
S: Gelooft de gemeenschap ook in jou?
PP: Ik promoot de zegeningen van het gemeenschapsdenken.
S: Is dat eerlijk wanneer je geen deel bent van de gemeenschap?
PP: Ik zuiver de gemeenschap van corruptie.
S: Als eenling?
PP: Ik ben een revolutionaire leider die zich niet conformeert aan de belangen van de machtigen. Ik sluit me af uit zelfbescherming en strijd voor een gezuiverde, ideale gemeenschap in de toekomst.
S: Wordt die gemeenschap gevormd uit jouw gekte?
PP: Ik ben niet gek!
S: Is dat een voor- of een nadeel?
PP: Gekken zijn slechts gevaarlijk voor de zwakkeren. Ik ben gevaarlijk voor de machtigen.
S: Jij doet gek en bent het niet.
PP: Precies. Ik weet wat ik doe.
S: Je zit eenzaam op een boomstronk.
PP: Ik denk.
S: Zonder te doen.
PP: Ik bereid voor.
S: Wanneer je niet gelooft in de overwinning dan zoek je de winst in een eeuwigdurende voorbereiding.
PP: Welke winst is realistisch?
S: In de wereld of in je gedachten?
PP: Ik kan slechts winnen als de wereld is gevormd naar mijn gedachten want anders ben ik een buitenstaander en vecht ik tegen schimmen die mij benadelen.
S: Zweven die schimmen in je gedachten?
PP: Ze zweven in de gedachten van de machtigen die mij daarmee buitensluiten.
S: Blijkbaar beschermen zij de gemeenschap tegen intriganten en saboteurs zoals jij.
PP: De machtigen beschermen slechts hun voorrechten.
S: Wil jij machtig worden?
PP: Ik wil het leven winnen.
S: Vereist dat het verlies van anderen?
PP: Enkel als zij mij beperken.
S: Jij staat buiten de gemeenschap dus iedereen die deze vormt beperkt jou.
PP *zucht diep en valt stil. Hij kijkt droevig om zich heen.*

PP: Ik heb niets. Ik kan niets. Ik ben niets.

S: Dat is triest.

PP: Het is de waarheid.

S: Is dat de waarheid van de wereld die jij hebt gevormd?

PP: Ik ben verslagen door de waarheid van de machtigen.

S: Je kunt alleen verslagen worden als je strijdt voor prijzen die de machtigen bezitten. Waarom strijd je niet voor wat je gelukkig maakt? Waar is je gezin?

PP: Er zijn vele vrouwen in de wereld, maar geen van hen is geschikt voor mij.

S: Ben jij zo moeilijk om mee samen te leven?

PP: Ik word gedefinieerd door mijn gekte.

S: Is dat de gekte die een gevaar vormt voor de zwakkeren?

PP: Je kent me goed.

S: Ben je toch niet alleen.

PP: Ik heb gezelschap van mijn gekte.

S: Zie je mij als een weerspiegeling van jouw gekte?

PP: Wat kan het anders zijn?

S: Misschien is het nieuwe, revolutionaire inzicht dat een gezuiverde gemeenschap creëert wel de gekte die de machtigen bedreigt?

PP: Dat zou de goede gekte zijn.

S: Ben jij een goede gek?

PP: Ik ben een eenzame, verloren ziel.

S: Het gezin kan de eenzaamheid verdrijven.

PP: De volmaakte eenzaamheid is te vinden in een groep waarin je niet thuishoort.

S: Dan zorg je voor een inrichting waarin je wel een thuis ziet.

PP: Ik zie slechts de leegte.

S: De zon straalt, de lucht is blauw en de bomen en planten staan in volle bloei.

PP: Mijn wereld is grijs en somber.

S: Zou je willen ruilen?

PP: De helderheid laat slechts mijn verlies duidelijk zien. Het geeft me geen kansen op succes.

S: Wil je succes?

PP: Ik kan het niet.

S: Wil je iets dat je niet kan?

PP: Dan zou ik een slaaf van opgelegde passies zijn.

S: Maar jij bent een filosoof.

PP: Precies. Ik ben een denker.

S: Die niet durft te doen.

PP: Ik durf te dromen.

S: Droom je van succes of van verval?

PP: Ik droom van de overwinning.

S: Vereist die overwinning het verval van je tegenstanders?

PP: De enige tegenstander die ik zie is het systeem.

S: Kan jij winnen van een abstract systeem?

PP: De mensen vormen het systeem.

S: Dus jij wilt de mensen verslaan?

PP: Ik wil de onrechtvaardigheid verslaan en gelijkheid brengen.

S: Wil jij gelijk worden aan mensen die een succesvoller verleden achter zich hebben dan jou?

PP: Ik wil echte gelijkheid.

S: Jij wilt voorrechten als compensatie voor ingebeeld verlies.

PP: Mijn verlies is niet ingebeeld. Ik voel het elk moment van de dag.

S: Jouw omgeving is leeg en slechts gevuld met je gedachten. De bron van je gevoelens ligt niet bij anderen maar bij jezelf.

PP: Wil je mij over de rand duwen?

S: Welke rand? De rand tussen een bestaan en een leven? De rand tussen goede en slechte gekte?

PP: De rand tussen hoop en wanhoop.

S: Misschien moet jij over de rand durven kijken?

Het water in het kleine meertje licht op en verspreidt een paarse gloed. PP aanschouwt het fenomeen en staat langzaam op. Hij loopt naar het meertje toe en staat stil bij de rand.

S: Weerspiegelt het water je toekomst of je verleden?

PP: Ik zie niets.

S: Is dat je verleden of je toekomst?

PP: Ik ben bang dat het een blik op beiden is.

S: Angst is een slechte raadgever.

PP: Een stem vanuit mijn radeloze innerlijk is waarschijnlijk een nog slechtere adviseur.

S: Iedereen hoort en ziet wat hem goed uitkomt. Wat komt jou goed uit?

PP: Een poort naar het goede leven.

S: Zou jij die poort doorgaan?

PP: Natuurlijk.

S: Hoe weet je of het goede leven in werkelijkheid geen luchtspiegeling is?

PP: Ik neem dat risico.

S: Neemt een denker ooit het risico om iets te doen?

PP: Ik ben geen nietsnut. Ik ben een professional.

S: Ik dacht dat je niets was?

PP: Ik zat in een dipje en bekeek slechts het slechte. Ik doe veel goede dingen.

S: Zijn die goede dingen slecht voor jou?

PP: Ze zijn goed voor de gemeenschap.

S: Jij hoort niet thuis bij de gemeenschap.

PP: Ik vorm een nieuwe gemeenschap.

S: In je eentje?

PP: Ik ben een leider.

S: Je bent een dwaallicht die slechts met leedvermaak door anderen wordt gadeslagen hoe hij zichzelf in de afgrond stort. Niemand volgt jou in je verval.

PP: Ik stort niet neer, maar stijg op. Ik laat een nieuwe werkelijkheid zien van vrijheid en gelijkheid.

S: Jouw vrijheid is niet benijdenswaardig want het veroorzaakt slechts eenzaamheid en je streven naar gelijkheid is een rookgordijn om je persoonlijke incompetentie te verhullen.

PP: Ik kom op voor de zwakkeren!

S: Ik dacht dat jij opkwam voor de gemeenschap?

PP: De wijze waarop met de zwaksten wordt omgegaan is een ijkpunt van de gemeenschap.

S: Dat is slechts een ijkpunt van een hiërarchische maatschappij waar een elite een structuur inricht om de zwakkeren te helpen zodat zij hun concurrenten kunnen buitensluiten en zo de voorrechten kunnen behouden.

PP: Ik ben een buitengeslotene.

S: Jij sluit anderen ook buiten want je vormt geen gezin.

PP: Ik voel mee met vrouwen.

S: Bestaan die vrouwen in je gedachten of in de wereld?

PP: Ze zijn echter dan jij en hebben eeuwenlang geleden onder paternalistische onderdrukking.

S: Ken jij een vrouw die al eeuwenlang leeft?

PP: Jij neemt alles veel te letterlijk. Ik heb het over het systeem.

S: Is een systeem menselijk?

PP: Ik maak het menselijk.

S: Door in een meertje te staren?

PP: Ik ben een leider die de wereld verbetert.

S: Dat is een vooruitgang van iemand die niets heeft, niets kan en daarom niets is.

PP: Ik help vrouwen.

S: Waar help je hen mee?

PP: Met het bereiken van hun gelijkheid.

S: Compenseren ze daarmee hun incompetentie?

PP: Natuurlijk niet. De gelijkheid maakt hen groots.

S: Even groots als jij.

PP: Inderdaad.

S: Niemand zal die hulp aanvaarden want mensen willen winnen en keren zich af van verlies.

PP: In het verlies zit soms de grootste overwinning.

S: Ben jij een saboteur?

PP: Als je geconfronteerd wordt met de onmogelijkheid om te winnen dan is de meest rationele actie om te werken aan het verlies van de ander die jouw kansen op de winst blokkeert.

S: Als die blokkade voor de winst zich in jouw hoofd bevindt dan vind jij slechts verlies op je pad.

PP: Zolang de ander maar niet wint, dan is elke uitkomst positief.

S: Is dat de toekomst die jij nastreeft?

PP: Ik geef de toekomst aan degenen die het verdienen.

S: Verdien jij geen goede toekomst? Zolang je werkt aan het verlies van anderen dan ontken je de mogelijkheid van de winst voor jezelf.

PP: Ik heb hoop op de komst van een opening die mij laat werken voor de winst.

S: Misschien is die poort er al, maar negeer je zijn aanwezigheid?

PP: Ik heb op mijn pad nog geen poort naar succes gezien.

S: Misschien loop je op het verkeerde pad?

PP: Ik loop op het pad dat mij het meeste zal opleveren.

S: Je bent van de snelweg afgegaan en hebt een zandpad naar nergens gekozen.

PP: De snelweg is slechts een pad voor de machtigen met snelle auto's. Ik heb enkel mijn benen om vooruit te komen en wordt overreden als ik op de snelweg loop.

S: Is het dan niet verstandiger om te investeren in een vervoersmiddel?

PP: Die investering leidt er slechts toe dat ik in een afgekeurde driewieler achteraan rijdt. Ik ben een leider. Ik loop voorop.

S: Je loopt alleen.

PP: Ik help de machtelozen.

S: Sleur jij mensen uit de bus jouw eenzame pad op?

PP: Ik laat iedereen in zijn waarde.

S: En iedereen laat jou links liggen.

PP: Ik wil ... niks meer.

PP ziet de zinloosheid van zijn discussie en zijn situatie en valt stil. Hij kijkt moedeloos naar het glinsterende water die geen enkele weerspiegeling geeft, maar wel een paarse gloed over de omgeving verspreidt. De stilte overheerst.

S: Wil jij kleur in je grijze leven brengen?

PP: Ik dacht dat je verdwenen was?

S: Zie je me dan niet?

PP: Jij bent toch een stem uit mijn onbewuste?

S: Ik ben meer dan een stem. Ben jij ook meer dan je geklaag?

PP: Wat kan ik nog worden?

S: Het hoogst bereikbare dat je kunt worden is je zelf.

PP: Ik heb mezelf niet hoog zitten.

S: Dan heb je er zeker geen bezwaar tegen om je ziel te verkopen.

PP: Mijn ziel? Ben jij de duivel?

S: Zit de duivel in je gedachten?

PP: Wat bied jij voor mijn ziel?

S: Denk jij dat jouw ziel waarde heeft?

PP: Nee, zelfs de duivel kan niets met mijn lege ziel.

S: Misschien kan God jouw ziel vullen met liefde?

PP: Ben jij de stem van God?

S: Smacht jij naar liefde?

PP: Ik verlang naar verlossing.

S: Daarvoor moet je bij Jezus zijn.

PP: Ken jij hem?

S: Denk jij dat hij echt bestaat?

PP: Ik denk dat jij niet echt bestaat.

S: Misschien zijn wij dan beste vrienden?

PP: Wat heb ik aan twee niet-bestaande vrienden?

S: Twee weten meer dan één.

PP: Twee maken meer ruzie dan één.

S: Jij maakt ruzie met jezelf.

PP: Ik tel ook voor twee.

S: Ben je daarom alleen?

PP: Ik ben op een zoektocht naar de mogelijkheid voor het streven naar de winst.

S: Ben jij daar goed genoeg voor? Als die opening er plotseling zou zijn kan jij dan de concurrentie aan of blijf je slechts een saboteur die dromen in plaats van capaciteiten heeft?

PP: Ik zit vast in een leven dat niet van mij is. Als ik daaruit ben verlost dan kan ik de wereld aan.

S: Misschien is je nieuwe leven wel een grotere gevangenis dan je huidige bestaan?

PP: Het kan niet veel erger worden.

S: Maar je bent bang dat het wel erger wordt, want anders zou je de sprong naar het nieuwe bestaan al hebben gewaagd.

PP: Kan jij me verlossen?

S: Ik ben slechts een stem.

PP: Ik ben slechts mijn gedachten.

S: Dan zitten we beiden gevangen in een onwerkelijk bestaan.

PP: Ik had gehoopt dat je de duivel was geweest want dan had ik direct mijn ziel verkocht.

S: Ik moet je teleurstellen. Ik ben niet de duivel en ik koop geen zielen.

PP: Jij bent een gevangene zoals ik.

S: Ik ben zoals jij. Ik wil meer dan wat er mogelijk is en ben opgesloten in mijn eenzaamheid.

PP: Ik heb niets, ik kan niets en ik ben niets.

S: Prijs jezelf daar gelukkig mee want het bied je de grootste kans op succes.

PP: Welk succes ligt er in verlies?

S: Jij bent te veel gericht op het verlies. Gun jezelf de winst. Je loopt zo ver achter dat het lijkt alsof je vooraan loopt. Grijp die kans.

PP: Ben ik een revolutionair?

S: Heb jij een visie die de wereld van anderen en jezelf kan veranderen?

PP: Mijn dromen kunnen visies worden als ik de kans krijg.

S: Ben jij goed genoeg?

PP: Nee.

S: Dan is de droom slechts een nachtmerrie en geen visie.

PP: Kan jij mijn droom werkelijkheid laten worden?

S: Wat heb je nodig?

PP: Kan iemand in een uitzichtloze situatie ooit de juiste inschatting maken van wat hij nodig heeft om succesvol te worden?

S: Alleen iemand die in een dergelijke situatie zit moet zulke inschattingen maken.

PP: Ik geef alles op om het nieuwe een kans te geven.

S: Ben je dan nog jezelf?

PP: Ik heb al te lang met mezelf geleefd. Ik wil een ander leven. Ik wil een leven dat meer is dan een uitzichtloos bestaan.

S: Wil jij het leven ruilen?

PP: Bied jij de vrijheid of slechts jouw uitzichtloosheid?

S: Ik bied de reikende hand van een gevangene die daarmee de vrijheid tastbaar maakt.

PP: Ik hoor slechts een stem en beloftes hoor ik al mijn hele leven.

S: Zie jij de opening naar de winst niet?

PP: Ik zie een meertje dat een paarse gloed verspreidt.

S: Onder de oppervlakte schuilt de poort naar het nieuwe leven.

PP: Wil je dat ik het water in ga?

S: Ben je bang om nat te worden?

PP: Misschien is het water wel giftig? Die paarse gloed kan nooit goed zijn.

S: Zoek jij naar het goede?

PP: Ik zoek naar de mogelijkheid om te leven voor de winst.

S: Vindt de poort en we zullen beiden verlost worden van ons verlies.

PP denkt een moment na. 'Wat heb ik te verliezen'. Hij kijkt om zich heen en bestudeert vervolgens het kleine meertje. Hij trekt zijn schoenen uit en legt zijn mobiele telefoon neer. Zonder aarzeling loopt hij het water in en even later duikt hij onder. Na een minuut komt hij weer boven water met een object in zijn handen. Het object vliegt meteen omhoog en blijft boven PP hangen.

S: Een ieder zal beloond worden voor zijn daden.

PP: Word ik beloond voor jouw vrijheid?

S: Zie je beloning.

Het abstracte object draait rond en de zijden laten verschillende beelden zien. Plotseling zegt PP: 'Dat wil ik.' Hij wijst naar één van de zijden waar zich een gebeurtenis lijkt af te spelen.

S: Zo zal geschieden.

Het mysterieuze object vliegt verder omhoog.

PP: Wie ben jij? Wat ben jij?

S: Ik ben alomvattend.

PP: Jij liet me beeltenissen zien.

S: Jij zag de mogelijke toekomst in de zestien verschillende zijden van de poort.

PP: Zag ik mijn ambitie of de werkelijkheid?

S: Jouw ambitie wordt werkelijkheid.

Het object verdwijnt. De paarse gloed is inmiddels uit de omgeving verdwenen. Hij loopt naar de kant, stapt het water uit en trekt zijn schoenen weer aan. Plotseling trilt en rinkelt zijn telefoon onophoudelijk. Hij bekijkt de berichten en een verbaasde blik maakt snel plaats voor een voldane glimlach. Hij kijkt op en ziet boven het meertje een groot abstract object dat echter na enkele seconden weer is verdwenen. Zijn telefoon blijft rinkelen. Hij neemt op.

PP: Wat is er? ... Werkelijk? ... Zoveel? ... Ja, natuurlijk is dat van mij. Ik wist altijd al dat het geluk mij toe zou lachen. Ik maak geluk, omdat ik het verdien.

PP loopt met opgeheven hoofd en een zelfverzekerde pas terug naar het dorp waar zijn prijs op hem wacht. Hij loopt naar zijn woning en ziet enkele verslaggevers staan. Met een zelfverzekerde glimlach stapt hij op hen af. 'Wat ga je doen met het miljoen?'. 'Wat was het eerste dat je dacht toen je het bericht kreeg?'. 'Blijf je in het dorp wonen?'. PP laat de vragen op zich afkomen en geeft ontwijkende antwoorden. Na enige tijd zegt hij: 'Ik ga de politiek in. Ik ga ons volk naar een nieuwe toekomst leiden'. Hij loopt tevreden zijn lege huis binnen, sluit de deur achter zich en ziet het leven dat hij zichzelf al jaren beloofde voor zich afspelen. Hij gaat een beroemde populist worden die de politiek op zijn grondvesten zal doen schudden.

2. De bevrijding van gefnuikte ambitie

Het is een stralende dag in het dorp Swaensteyn dat bestaat uit enkele honderden huizen omringd door uitgestrekte poelen en vruchtbaar landbouwgebied. Daarnaast heeft het dorp een gemeentehuis, een omgebouwde kerk en een voormalig regionaal postkantoor die allen een monumentale status hebben. Het is een belangrijke dag. De burgemeester staat voor de ingang van het gemeentehuis dat ook de naam van het dorp draagt. Hij neemt een wetenschappelijk rapport in ontvangst dat de gemeente had besteld. Het rapport geeft een verslag van de geslaagde verheffing van de arbeider. Iedereen is nu goed opgeleid en kan volwaardig meedoen als burger, waarbij elke maatschappelijke positie voor iedereen beschikbaar is. Het publiek klappt en is tevreden met het behaalde democratische succes. Enkele ogenblikken later, op een steenworp afstand, staat een groter en welvarender publiek bij het voormalige regionale postkantoor. Een wethouder en een directeur van het grootste bedrijf van de regio pakken de zijden van een groot doek en halen dit theatraal weg. Ze onthullen een gestileerd logo van Swaensteyn en een lijst met namen. De wethouder neemt vervolgens het woord en geeft één van de aanwezigen een lintje. Hij wijst hem een naam aan op de lijst als dank voor zijn grote inzet voor de publieke zaak. De aanwezigen klappen luid waarna ze vrolijk onderling verder

keuvelen en daarbij hun naam op de lijst bewonderen. Een man (Assistent: AS) staat eenzaam op het vervallen en voor de meeste mensen verborgen balkon van het gemeentehuis (SW). Hij bekijkt zuchtend beide evenementen. AS voert een conversatie.

SWAENSTEYN (SW): Waarom sta jij hier en niet bij één of beide evenementen?

ASSISTENT (AS): Van hieruit heb ik het beste overzicht.

SW: Maar de minste invloed op de gebeurtenissen.

AS: Pff, dorpspolitiek.

SW: Wie het kleine niet eert, is het grote niet weert.

AS: Als ik me richt op het kleine dan gaat het grote aan me voorbij.

SW: Ben jij onderweg naar het grote?

AS: Ik zie de grootsheid aan de horizon opdoemen.

SW: Is dat een overzicht of is het invloed?

AS: Welke invloed hebben zij daarbeneden nu werkelijk?

SW: Zij verdelen de maatschappelijke posities die hen een welvarend en gelukkig leven bieden.

AS: Daar hoeft ik niet bij te staan. Ik weet alles al.

SW: Sta jij aan de top of loop je met je hoofd in de wolken?

AS: Ik zie dat de geschiedenis zijn eindpunt heeft bereikt. We zijn nu allemaal gelijk.

SW: Jij staat alleen op het balkon, terwijl de patriciërs zich laten toejuichen.

AS: Er zijn geen patriciërs meer. Het rapport heeft dit bewezen.

SW: Het rapport is besteld door de machtigen en is daardoor een middel om de eigen machtspositie te verstevigen.

AS: Ik geloof in de wetenschap.

SW: Laat jij je leiden door geloof?

AS: Ik geloof dat de wetenschap ons leidt naar een betere beschrijving van de wereld.

SW: Krijg je daarmee een overzicht of invloed?

AS: Nu we allemaal gelijk zijn heeft iedereen gelijke invloed over zichzelf en de maatschappij.

SW: Maatschappelijke posities zijn per definitie schaarse goederen.

AS: Die nu voor iedereen beschikbaar zijn.

SW: Zijn die ook voor jou beschikbaar?

AS: Vanzelfsprekend! Ik ga binnenkort de verkiezingen winnen.

SW: Waar staat je achterban? Naast je? Achter je? Het balkon is immers beperkt van omvang.

AS: Ik ga de mensen in het komende debat overtuigen om op mij te stemmen.

SW: Door hen overzicht in plaats van invloed te bieden?

AS: De invloed komt dankzij het overzicht.

SW: Welk overzicht kies jij? Ik zie tegenstrijdige activiteiten.

AS: Ik zie de vrijheid in actie als gevolg van een goedgeordende democratische maatschappij.

SW: Is de heersende ordening in jouw voordeel? Jij staat op het balkon in plaats van in de schijnwerpers.

AS: Ieder heeft zijn taak.

SW: Is jouw taak beperkt tot observeren?

AS: Ik ben een politicus!

SW: Je bent een freelancer zonder achterban.

AS: Dankzij het komende debat voor de verkiezingen kan ik een achterban creëren.

SW: Het publieke debat is ongeschikt om een achterban te creëren. Het is slechts geschikt om een bestaande groep te mobiliseren.

AS: De inwoners van het dorp zijn mijn natuurlijke achterban.

SW: Zo zien zij dat niet. Jij staat immers alleen op het balkon in plaats van eenzaam aan de bestuurlijke top of gezamenlijk op de lijst der bevoorrechten.

AS: Swaensteyn is een democratisch dorp waar geen voorrechten bestaan. Het rapport toont aan dat iedereen gelijk is aan elkaar.

SW: Wanneer iedereen gelijk is aan elkaar en strijd voor beperkte maatschappelijke posities dan krijg je een gemene stoelendans waar je slechts kunt winnen met behulp van machtsmiddelen die buiten de groep staan.

AS: Een naar buiten gerichte blik is positief.

SW: Is een dergelijke blik ook positief als je slechts zoekt naar wapens om de buurman mee te verslaan?

AS: We hebben in ieder geval geen hiërarchische maatschappij.

SW: Het is tragisch.

AS: Het is hoopvol.

SW: Een gebrek aan hiërarchie betekent dat men elkaar niet vertrouwt en geen aanwijzingen van anderen opvolgt.

AS: Dergelijke aanwijzingen zijn terechtwijzingen en beperken de vrijheid van de ondergeschikte.

SW: Wat ga jij eraan doen?

AS: Ik geef iedereen de vrijheid.

SW: Daarmee bevoordeel je de bevoorrechten.

AS: We zijn allemaal gelijk. Het rapport heeft het bewezen.

SW: Daarom is er tegelijkertijd een lijst gepresenteerd.

AS: Die lijst is een middel om de inzet van burgers voor de publieke zaak te belonen.

SW: Het is een middel om de maatschappelijke posities onderling te verdelen. Degenen op de lijst zijn de nieuwe adel van ons-soort-mensen. De lijst geeft slechts vrijheden aan degenen die erop staan.

AS: We hebben een democratische maatschappij waar het debat leidend is.

SW: Degenen die het debat beheersen leiden dus Swaensteyn. Beheers jij het debat?

AS: Ik beheers alle technieken en heb ideeën.

SW: Je hebt dus overzicht, maar heb je ook invloed?

AS: Dankzij mijn capaciteiten ga ik die invloed verwerven.

AS opent de balkondeur en loopt door het gebouw naar de vergaderzaal waar een half dozijn kandidaten voor de komende verkiezingen klaarstaan om in debat te gaan. AS neemt plaats. Enkele ogenblikken later begint een debat dat op het scherpst van de schede wordt gevoerd. Na afloop loopt AS weer naar het balkon.

SW: Wanneer ga jij eindelijk eens winnen?

AS: Hoezo? Ik ben een gewaardeerde deelnemer aan het democratische proces.

SW: Jij bent slechts een aangever die de machtigen laat schijnen.

AS: Ik vertrouw op de rationele vermogens van de burgers. Ik denk dat ze inzien dat ik de intellectuele diepgang heb om de leider van de gemeenschap te worden.

SW: Ik denk dat de burgers je rationalisaties doorzien en begrijpen dat jij hen niet kan vertegenwoordigen.

AS: Waarom zou ik hen niet kunnen vertegenwoordigen?

SW: Omdat jij geen machtspositie hebt en niet het beste met de burgers voor hebt. Jij wilt slechts een topfunctie om je minderwaardigheidscomplex mee te verdringen.

AS: Ik heb ambitie. Daar is niets mis mee.

SW: Jij kan niet zingen. Klaas wel.

AS: Ah, Klaas de populist. Ik begrijp niet wat de mensen in hem zien. Hij is een clown die de meest belachelijke ideeën naar voren brengt.

SW: Denk je dat hij een kans heeft om verkozen te worden?

AS: De andere deelnemers aan het debat maakten hem met de grond gelijk. Ik kan me niet voorstellen dat mensen hem nu nog zullen steunen.

SW: Misschien zien de mensen iets wat jij niet ziet?

AS: Er zijn veel mensen die het democratische proces niet respecteren dus die zullen hem wellicht steunen.

SW: Respecteer jij het democratische proces?

AS: Natuurlijk. Ik ben een rechtgeaarde democraat.

SW: Welke positie heb jij dan?

AS: Ik ben een burger die zich kandidaat stelt voor een positie.

SW: Maakt jou dat tot een democraat of een fantast?

AS: De mogelijkheid om jezelf te kandideren is een kernwaarde van de democratie.

SW: Wat bied jij de mensen?

AS: Een visie.

SW: Het verwoorden van een droom is nog geen daad van democratische actie. Daarvoor heb je een bestuurlijke positie nodig.

AS: Die probeer ik nu juist te verwerven via het debat.

SW: Ben jij zo goedgelovig dat je denkt een positie te kunnen verkrijgen door beloftes te doen die slechts gegrond zijn in je ambities voor een goede positie?

AS: Ik heb goede ideeën.

SW: Dan kun je die het beste naar de bestuurders opsturen zodat zij het kunnen uitvoeren.

AS: Zij hebben andere ideeën.

SW: Dan zijn jouw ideeën waarschijnlijk niet goed genoeg.

AS: Mijn ideeën zijn het beste voor de gemeenschap.

SW: Bestuurders vechten om machtsbehoud. Als de ideeën werkelijk zo goed zouden zijn dan werden deze meteen geïmplementeerd omdat het de positie van de bestuurders zou versterken.

AS: Mijn ideeën zijn goed voor de gemeenschap en niet voor de bestuurders.

SW: Ah, jij bent een populist die de gevestigde orde aanvalt.

AS: Nee, Klaas is de populist.

SW: Dus jij bent de aangever die geen kans heeft op een democratische positie, maar zijn ijdelheid laat strelen door de machtigen.

AS: Ik ben geen aangever, maar iemand die een eigen waarheid in het debat brengt.

SW: Het debat kent slechts de waarheid van de macht. Al het andere is een illusie. De deelnemers aan het debat beloven de mensen gouden bergen, maar die krijgen vervolgens slechts een sigaar uit eigen doos.

AS: Ik doe geen loze beloften. Ik ben integer.

SW: Alle beloften die in het publieke debat worden gedaan zijn oneerlijk, want het draait om het pluche. Dat is een plek die jij nooit zult bereiken.

AS kijkt somber over het dorp en ziet een oproer. Een groot aantal mensen rent weg. Ze vluchten voor een gekleurde zwaan. Het dorp is vernoemd naar de unieke gekleurde zwanen die slechts in het naastgelegen natuurgebied leven. Nu is een Swaen uit het natuurgebied het dorp ingevlogen; een gebeurtenis die niet eerder is voorgekomen. De mensen zijn radeloos en redeloos.

AS: Er heerst paniek onder de mensen.

SW: Die paniek verrijst uit de wanhoop.

AS: Of uit angst.

SW: De angst voor de werkelijkheid.

AS: We vormen allemaal onze werkelijkheid dus die angst kunnen we wel aan.

SW: Niemand in dit dorp heeft nog de controle over zijn werkelijkheid.

AS: Ze proberen in ieder geval de oorzaak van de paniek aan te pakken.

SW: Ze proberen de oorzaak te onderdrukken door zich op ongevaarlijke zaken te richten.

AS: De mensen zijn bang voor het ontsnapte dier.

SW: Waarom zou je bang zijn voor een Swaen?

AS: Het zijn gevaarlijke dieren die met hun snavel hard kunnen uithalen.

SW: De Swaen is het symbool van het dorp.

AS: Ik hoop dat ze hem vangen en terugplaatsen in het natuurgebied.

SW: Daarvoor is het te laat.

AS kijkt verschrikt en ziet dat een inwoner de Swaen bij de hals grijpt, waarna vervolgens een ander hem doodknuppelt.

SW: De angst heeft overwonnen.

AS: Spijtig. Het was een prachtig dier, maar wat noodzakelijk is dat moet gebeuren.

SW: Waarom was het noodzakelijk om de Swaen te doden?

AS: Een Swaen is gevaarlijk.

SW: Mensen die zich laten leiden door angst zijn veel gevaarlijker.

AS: De angst komt voort uit een dreiging die met de dood van de Swaen beëindigd is.

SW: Welke dreiging vormde de Swaen?

AS: Een Swaen kan agressief uithalen.

SW: Een Swaen is geen roofdier dus zal hij enkel uit zelfverdediging handelen.

AS: We kunnen geen risico's nemen met de veiligheid van de mensen.

SW: Die veiligheid is niet toe- maar afgenomen door een onschuldige Swaen te doden. Het is tragisch. De mensen hebben de controle over zichzelf verloren en volgen nu onzinnige fantasieën om de controle over de wereld te herwinnen. Het is slechts schijncontrole.

AS: Ik zie de rust terugkeren. De controle is dus geen schijn.

SW: Het is de controle van de dictatuur die de vrijheid ontnemt omdat het systeem anders desintegreert.

AS: Swaensteyn is geen dictatuur. Het is een vereniging van democraten.

SW: De inwoners zijn allen dictators die hun ambities niet onder controle hebben en daardoor hun frustraties moeten onderdrukken. De Swaen was daar het slachtoffer van.

AS: Het heeft gewerkt. De frustraties zijn weer onder controle.

SW: De frustraties zorgen ervoor dat die controle altijd een illusie zal blijven.

AS: Misschien heb je gelijk en zijn we een illusie armer. Het symbool van Swaensteyn ligt nu dood in een jute zak.

SW: Misschien hebben de inwoners ook een zak over hun hoofd?

AS: Daar kan je weleens gelijk in hebben. Ik zie het als mijn taak om licht in de duisternis te brengen.

SW: Een leider zonder volgelingen is een dwaallicht.

AS: Ik ga een achterban mobiliseren.

SW: Hoe ga je dat doen? Je optreden in het debat was beschamend en leidde slechts tot leedvermaak.

AS: Ik start een beweging.

SW: Je hebt concurrentie.

Op het plein van Swaensteyn staat een grote groep vrolijke mensen. Ze zingen mee met Klaas de populist. AS kijkt besmuikt.

AS: Hij is geen concurrent, maar een clown. Ik ben een politicus.

SW: Jij bent een fantast die de bestuurders helpt om hun macht te behouden en zelf met lege handen kijkt naar het leven van anderen.

AS: Ik heb ook een leven.

SW: Jij droomt je leven.

AS: Dromen maken het leven voller en kleurrijker.

SW: Onvervulde dromen maken het leven grijs en droevig.

AS: Mijn dromen gaan uitkomen.

SW: Is je leven tot die tijd het waard om geleefd te worden?

AS: Wat kan ik meer doen dan wat ik nu al doe?

SW: Misschien moet je niet meer doen, maar iets anders? Neem een voorbeeld aan Klaas.

AS: Klaas is een clown.

SW: Hij kan goed zingen.

AS: Ik kan dat helaas niet.

SW: Denk je dat de mensen hem steunen om zijn zangkunsten?

AS: Waarom zouden ze hem anders steunen? Zijn ideeën zijn archaisch en bekrompen.

SW: Misschien hebben zijn ideeën eeuwigheidswaarde omdat ze de menselijke conditie goed weergeven?

AS: Zijn ideeën zijn niet politiek of rationeel.

SW: Hij bindt mensen aan elkaar. Is dat niet de essentie van het bestuur?

AS: Het gaat om het debat.

SW: Het debat is een geformaliseerde ruzie die ontaard in een vechtpartij, tenzij een overkoepelende macht dit voorkomt.

AS: Daarvoor hebben we de democratische en rechtsstatelijke structuren.

SW: Regels zijn slechts wapens in de handen van de ruziënde partijen en maken de vechtpartij gevaarlijker. Er is een bezielend verband nodig om de mensen te binden.

AS: Ik denk dat die ziel verloren is gegaan met de dood van de Swaen.

SW: De mensen hebben blijkbaar geen contact meer met zichzelf en dus ook niet meer met anderen. Ga jij die verbinding terugbrengen?

AS: Ik vertrouw op mijn capaciteiten.

SW: Je kan anderen slechts in contact brengen met zichzelf als jij ook contact hebt met jouw gevoel.

AS: Ik geloof in de ratio en sta boven dat esoterische geneuzel.

SW: Dan ben je veroordeeld tot het hebben van overzicht en krijg je nooit invloed.

AS: Wat heeft Klaas dat ik niet heb?

SW: Hij is eerlijk en bevrijdt de mensen uit hun grijze bestaan.

AS: Hij doet loze beloften.

SW: Hij geeft de mensen hun vrijheid terug die ze hebben moet opgeven om zich staande te houden in de onmenselijke, ondermijnende concurrentie.

AS: Een conservatieve cultuur beperkt de mensen in hun ontwikkeling.

SW: Misschien geeft die cultuur ook vrijheid omdat de regels de mogelijkheid scheppen voor een gelijkwaardige interactie?

AS: Regels zijn toch altijd wapens van de machtigen?

SW: Kan jij zorgen dat ze niet als wapens worden ingezet?

AS: Ik kan alles.

SW: Maar je doet niets. Is dat het gat tussen droom en daad?

AS kijkt in stilte naar Klaas de populist en de mensen om hem heen. Hun energie steekt schril af bij de eenzaamheid van AS op het balkon. Hij buigt zijn hoofd.

AS: Ik ga mijn dromen niet waarmaken.

SW: Als je zweelgt in zelfmedelijden dan zal je inderdaad weinig klaarspelen.

AS: Is het zelfmedelijden of zelfreflectie?

SW: Een mens met slechts één droom leeft een nachtmerrie.

AS: Ik praat met een monumentaal gebouw. Welke nachtmerrie is dat?

SW: Wijsheid komt met de jaren. Hoelang gaat het nog duren voordat jij wijs bent? Moet je daarvoor oud worden?

AS: Ik wil een politieke positie! Ik moet het krijgen!

SW: Om zodoende je minderwaardigheidscomplex en maatschappelijke verlies te compenseren?

AS: Zo zie ik dat niet.

SW: Jij ziet slechts wat je wilt, maar niet wat je moet zien. Misschien moet je verder kijken?

AS: Ik wil de mensen redden.

SW: Een drenkeling moet eerst zelf op het droge komen.

AS denkt een moment na en neemt dan voor zichzelf een besluit. Hij gaat zijn geluk beproeven buiten het dorp.

HOOFDSTUK 2

1. De kennismaking

Een dag na de Nederlandse parlementsverkiezingen loopt een groot aantal keurig geklede mensen door de dichte mist het parlementsgebouw in Den Haag binnen waar ze opgewacht worden door een muur van camera's en journalisten die achter een afscheidingslint staan opgesteld. Enkele van de nieuwgekozen parlementariërs blijven zelfvoldaan bij de journalisten staan in de hoop op een ego-interview, terwijl de minder assertieve volksvertegenwoordigers schuchter doorlopen en zich verzamelen in de grote zaal waar ze een kopje koffie en een kruimelig koekje krijgen aangeboden. De nieuwgekozen parlementariërs staan onwennig met hun versnapering in de hand en kijken elkaar argwanend aan. Tussen de parlementariërs lopen politiekassistenten rond die zich voorstellen aan de door hen toegewezen parlementariër en uitleg geven over de werkwijze van het politieke bedrijf in het parlementsgebouw. Eén van de assistenten spreekt een nieuwe volksvertegenwoordiger aan.

ASSISTENT (AS): Ik heb van je gehoord.

POPULIST (PP): Niets dan goeds, neem ik aan.

AS: Nou, ik durf het woord 'goed' niet te gebruiken.

PP: Daar is moed voor nodig.

AS: En zelfbedrog.

PP: Ik heb beide.

AS: Dat heb ik wel gehoord.

PP: Mijn reputatie is dus breed bekend.

AS: Binnen een bepaalde kring.

PP: Jij bevindt je blijkbaar in die kring.

AS: Ik ben onafhankelijk.

PP: Heb jij een mening?

AS: Natuurlijk, dat maakt mij onafhankelijk.

PP: Iedereen met een mening is afhankelijk van de groep waarin die mening wordt gevormd.

AS: Nu zit ik in jouw groep. Of zit jij in de mijne?

PP: Iedereen zit in vele groepen.

AS: En er heerst een kakofonie van meningen.

PP: Ben jij het oneens met jezelf?

AS: Meestal niet.

PP: Ik hoop voor jou dat die balans zo blijft na een tijdje met mij gewerkt te hebben.

AS: Als je geen gekke dingen gaat doen dan kan ik ver met je meegaan.

PP: Ik ga alleen maar gekke dingen doen.

AS: Dan bereik je niet veel en strand je in de woestijn.

PP: Ik vestig een nieuwe norm die de gevestigden voor gek verslijten omdat het hen slecht uitkomt. Ik ben een revolutionair. Jij bent nu ook een revolutionair.

AS: Ik voel me geen revolutionair.

PP: Het is dan beter om je hart en je geest in balans te brengen, want anders blijf je vervreemd van jezelf. Je bent nu een revolutionair, of je het wilt of niet.

AS: Daar ben ik het niet mee eens. Ik blijf wie ik ben en doe professioneel mijn werk.

PP: Als je jezelf verloochent dan kan je nooit je werk professioneel doen.

AS: Ik verloochen mezelf niet. Het maakt me niet veel uit wat de denkbeelden van de partij zijn waar ik voor werk. Ik geloof in de basisprincipes van de democratie.

PP: Ik niet. Ik ben een revolutionair die het bestel gaat opblazen en een onafhankelijk Nieuw Friesland gaat stichten.

AS: Oh.

PP: En nu ben jij ook een revolutionair.

AS: Ik werk voor de partij.

PP: Ik ben de partij.

AS: En je bent democratisch gekozen. Je programma is dus democratisch te verantwoorden.

PP: Ook als ik de democratie wil afschaffen?

AS: Daarin zal ik je niet volgen.

PP: Ga jij de missie van de partij dan saboteren? Dat is niet erg professioneel.

AS: Zolang je partij niet illegaal is verklaard geloof ik dat je binnen de grenzen van de democratische rechtsstaat blijft en zal ik je bijstaan.

PP: Misschien ziet de gevestigde orde het gevaar niet?

AS: Of misschien zien zij jou wanen heel duidelijk?

PP: Werk jij voor mensen die zich laten leiden door zelfbedrog?

AS: Is dat niet een belangrijk motief van iedereen die iets wil bereiken wat hij nog niet heeft?

PP: Ik lijd niet aan zelfbedrog. Ik heb ambities en een visie waarvoor ik de steun heb ontvangen van tienduizenden mensen.

AS: De gevestigde orde gelooft niet dat jij het kan.

PP: Ik heb zelf ook weinig geloof in eigen kunnen.

AS: Dan saboteer je jezelf.

PP: Alleen als ik mijzelf als leidraad neem, maar ik heb een missie. De taak en niet mijn minderwaardigheidscomplex staat centraal.

AS: Heb jij een minderwaardigheidscomplex?

PP: Iedereen die niet aan de top staat heeft een complex, maar ik ben fantastisch en de president van de wereld.

AS: Je hebt dus een Messiascomplex.

PP: Ik wil dat iedereen van zichzelf kan zeggen dat hij fantastisch is en de president van zijn wereld, want alleen op die manier kan je daadwerkelijk het beste uit jezelf halen.

AS: Ik heb van je gehoord.

PP: Dat zei je al. Het is goed.

AS: Ze zeiden niets dan slechte dingen over jou.

PP: Ook dat is goed, want het laat zien dat ik relevant en een bedreiging voor hen ben.

AS: Zo zagen zij dat niet.

PP: Dat is hun beperking en onze kans.

AS: Stijg jij boven de beperkingen die je bepalen uit?

PP: Je moet positief denken, want anders zoek je naar smoesjes om je te verwachten en daardoor onvermijdelijke verlies mee goed te praten.

AS: Ben jij een positiviteitsgoeroe?

PP: Ik ben geen leraar, maar een politieke leider die de mensen een hulpmiddel biedt om hen naar een betere toekomst te leiden.

AS: Dat is een uitdaging.

PP: En geen probleem.

AS: Ben jij iemand die overal uitdagingen ziet in plaats van problemen?

PP: Ik maak van zo min mogelijk obstakels een probleem en probeer de dingen die ik tegenkom als uitdagingen te zien die ik kan oplossen.

AS: Ik maak van een mug ook geen olifant, maar ik zie veel problemen die ik niet beschouw als uitdagingen.

PP: Dat is ook het verschil tussen een beduchte bureaucraat en een visionaire leider. Ik bekijk de wereld door een optimistische bril en zie daardoor oplossingen, terwijl jij overal problemen ziet.

AS: Jij zag toch uitdagingen?

PP: Ja, en daarom zie ik oplossingen, wat mij tot een succesvolle leider maakt.

AS: Succes is een keuze?

PP: Precies. En jij zou die keuze ook moeten maken als je succesvol wilt worden. Je kunt ervoor kiezen om alle obstakels die je dagelijks tegenkomt als oplosbare uitdagingen in plaats van onoverkomelijke problemen te zien.

AS: Het klinkt als de zoveelste modieuze managementkreet die vooral geschikt is voor mensen die hun problemen niet onder ogen durven te zien en daarom vast blijven zitten in hun oppervlakkigheden.

PP: Oppervlakkigheid biedt vaak juist verlossing uit een diep probleem.

AS: Heb jij diepe problemen?

PP: Ik denk in oplossingen, dus heb ik geen problemen.

AS: Ja, jij ziet alles als een uitdaging.

PP: Precies.

AS: En ik zie dat als een probleem.

PP: Als jij problemen blijft zien dan bereik je nooit de grote hoogten waar ik heen ga.

AS: Dus als jouw schoenveters loszitten dan is het voor jou een uitdaging die je moet overwinnen? Het is immers een obstakel. Ik zie dat als een groot probleem voor jou want zelfs een geestelijk gehandicapte lost dat probleem simpel op door zijn veters te strikken.

PP: Je maakt van een ernstig onderwerp een grapje.

AS: Ik maak het oppervlakkig.

PP: Je maakt het triviaal.

AS: Is het iets anders? Het verabsoluteren van het denken in uitdagingen lijkt mij een vlucht voor werkelijke problemen die je niet durft aan te pakken.

PP: Het gaat erom dat je een obstakel benadert vanuit het perspectief dat het geen onoverkomelijke barrière vormt, maar een aan te pakken en op te lossen tijdelijke situatie die leidt tot succes.

AS: Ga je dat bereiken binnen de gevestigde politieke structuren?

PP: Ik ben een populist. Ik ben een man van het volk.

AS: Moet jij een man van de politiek worden om iets te bereiken?

PP: Ik zeg wat ik denk en doe wat ik beloof.

AS: Heb jij de capaciteiten om je beloftes waar te maken?

PP: Ik ben eerlijk.

AS: Ben je ook eerlijk tegen jezelf?

PP: Ik ben mijn eigen man.

AS: Zo iemand mist een vrije wil en waait met alle winden mee.

PP: Mijn wil is volledig vrij. Ik doe wat ik wil.

AS: Jij bent een speelbal van je ongecontroleerde passies die het gevolg zijn van een geketende wil.

PP: Niemand legt mij aan de ketenen. Ik ben vrij.

AS: Je staat alleen.

PP: Daarin ligt de vrijheid.

AS: De mens is een sociaal wezen. Isolatie ketent mensen aan hun angsten en voorkomt hun mogelijkheid het bestaan om te vormen tot een menswaardig leven.

PP: Ik ben niet geïsoleerd, maar een leider die mensen bindt.

AS: Waar zijn je volgelingen?

PP: Die zitten in de mist in Friesland.

AS: Weten zij dat jij hun leider bent?

PP: Natuurlijk! Ik ben door hen gekozen. Ik verlos hen uit hun isolatie die het gevolg is van onderdrukking door de machtigen.

AS: Kan een geïsoleerde angsthaas andere angsthazen bevrijden?

PP: Ik word niet gedreven door angst, maar door een grootse missie om het nieuwe Friesland te redden.

AS: Helpt de missie jou om je angst te doorbreken?

PP: Misschien heb ik dan toch een vrije wil?

AS: Je bent in ieder geval slimmer dan de gemiddelde populist.

PP: Heb ik misschien toch de capaciteiten om mijn beloftes waar te maken?

AS: Heb je ook de wil?

PP: Natuurlijk! Ik ben een revolutionair.

AS: Ben jij werkelijk een revolutionair of laat jij je door de machtigen gebruiken als een knokploeg die hun tegenstanders eronder houdt?

PP: Ik streef naar een omwenteling.

AS: Misschien is de enige omwenteling die jij nastreeft een verandering van machthebber in het huidige systeem?

PP: Ik zie de revolutie niet als mijn persoonlijke sprong naar de top, maar als een bevrijding van de kleine mensen die klein zijn omdat ze door de machtigen worden beperkt.

AS: Dat is een groots ideaal.

PP: Ik streef ook naar het hoogste.

AS: Hopelijk bereik je dat niet door het laagste te doen.

PP: Heb jij de wil en de capaciteiten om mijn morele kompas te zijn?

AS: Ben ik vrij?

PP: Ben jij een geïsoleerde angsthaas?

AS: Ik streef naar een betere wereld.

PP: Samen zijn wij vrij en bevrijden we de Friezen uit hun ondergeschikte positie.

AS: Zal een revolutionaire strijd deze bevrijding inluiden of is het slechts een toneelstukje om de werkelijke problemen te ontlopen? Gaat een bombastische revolutie niet tegen de Friese volksaard in?

PP: Het succes van de revolutie wordt niet door de volksaard, maar door de situatie en de mogelijkheden bepaald. Ik geloof dat de tijd rijp is voor een revolutie.

Een vlotte, goedgeklede man stapt het podium op en pakt de microfoon. Hij kijkt tevreden de zaal rond en aanschouwt de vele nieuwe gezichten die zojuist in het parlement zijn gekozen. Als minister-president (MP) heeft hij al velen zien komen en gaan.

MINISTER-PRESIDENT (MP): Goedemiddag. Ik wil iedereen van harte welkom heten. Als u allen wilt gaan zitten dan kunnen we de bijeenkomst starten.

De aanwezigen die met elkaar in gesprek waren, waaronder PP en AS, zoeken een stoel en gaan zitten.

MP: U bent allen voor het eerst in het parlement gekozen. Ik feliciteer u met u electorale succes. Ik hoop dat wij in de komende ambtsperiode goed zullen kunnen samenwerken aan een eerlijker, duurzamer en sterker Nederland. U kent mij ongetwijfeld. Ik ben al meer dan een decennium u alom geliefde minister-president. Ik geef u nu de mogelijkheid om uzelf kort voor te stellen.

De aanwezigen stellen zich één voor één voor. Ze staan op en vertellen een kort biografisch verhaal.

PP: Ik ben PP. Als jullie mij nog niet kennen dan zal dat spoedig veranderen. Ik ben namelijk gekomen voor de revolutie. Ik ben een Fries in hart en nieren en strijd voor de Friezen. Ik strijd voor het nieuwe Friesland; voor Nieuw Friesland. Ik zal zorgen dat de stem van de gewone Fries overal wordt gehoord en streef naar zelfbeschikking voor mijn mensen en mijn land. Ik sta hier voor mijn mensen en richt me dan ook rechtstreeks tot hen.

Ik ben een Fries.

Mijn vader is een Fries.

En ik ben een Fries.

Mijn moeder is een Fries.

En ik ben een Fries.

Mijn grootvader is een Fries.

En ik ben een Fries.

Mijn grootmoeder is een Fries.

En ik ben een Fries.

Wat maakt dat ik een Fries ben?

Ik heb hier mijn familiewapen.

Het is in de negentiende eeuw ontworpen door een voorouder.

Hij veranderde tevens zijn naam.

Wat wilde hij hiermee bereiken?

Hij wilde een echte Fries zijn.

Wat maakt iemand tot een echte Fries?

Zijn alle mensen niet gelijkwaardig?

Is een identiteit niet slechts een constructie?

Ik wil jullie zeggen dat het de meest waardevolle constructie is.

Een identiteit zorgt voor verbondenheid tussen een groep gelijkgezinde mensen die samenwerken aan een betere toekomst.

Het gaat om de toekomst.

Het verleden staat vast.

Maar het verleden is wel het fundament van het heden waarop wij de toekomst bouwen.

Dat verleden is gevuld met gewonnen en verloren slagen.

De toekomst kent echter slechts de overwinning.

Een overwinning op onze beperkingen die we in het verleden niet konden oplossen.

Nu is alles anders, want wij controleren onze toekomst.

Ik zie een glorieuze toekomst opdoemen waar wij trots op kunnen zijn.

En er is iets dat nog belangrijker is.

Wij vormen de toekomst en onze voorouders zullen trots op ons zijn.

Eeuwenlang hebben zij gezwegen en gevochten tegen een overmacht.

Hierdoor hebben zij niet de grootsheid kunnen bereiken die wij nu wel gaan binnenhalen.

Zij zullen trots zijn.

Vandaag begint de toekomst van ons prachtige land en ons glorieuze volk.

Onze voorouders hadden grootse dromen voor hun kinderen.

Wij lossen die beloftes in.

Samen gaan wij een toekomst tegemoet die onze dromen werkelijkheid maakt.

Wij doen een belofte aan onze kinderen

Wij zullen ons inzetten om van de toekomst een nieuw verleden te maken.

Het is een toekomstig verleden waar onze kinderen een glorieuze toekomst op kunnen bouwen.

Onze Friese identiteit creëert ons leven.

Wij bestaan voor ons leven en zullen dit met al onze energie versterken.

Vandaag krijgen alle Friezen de kans om te werken aan de toekomst.

Vandaag wordt de toekomst vloeibaar.

De toekomst is niet langer vastgebeiteld in steen, maar staat voor ons open.

Dit biedt onzekerheid.

Dit biedt angst.

Maar dit biedt vooral kansen.

De Friese identiteit creëert en richt die kansen.

Samen maken wij onze wereld.

Dit is een gelofte en een belofte.

Ik roep hierbij elke Fries op om samen met mij de toekomst binnen te treden.

MP: Dank u voor u inbreng. Ik feliciteer u met u verkiezingswinst en hoop dat u het debat in Den Haag zult verrijken met u nieuwe inzichten. Dan geef ik nu het woord aan de volgende spreker.

GB: Ik ben ook een Fries in hart en nieren en streef naar een degelijke, gebalanceerde samenwerking tussen de politiek, het bestuur en de mensen. Ik

geloof in nuchtere samenwerking en een eerlijk debat om tot een gezamenlijke, democratische oplossing te komen waarin iedereen zich kan herkennen. Ik kijk uit naar de samenwerking met de andere parlementariërs.

MP: Dank u voor deze vertrouwenwekkende en democratische woorden. Ik ben ervan overtuigd dat velen u politieke wereldbeeld delen. Ik geef nu het woord aan de volgende spreker.

VDM: Mijn naam is VDM. Ik ben weliswaar nieuw gekozen, maar was enige tijd geleden ook al een minister in een voorgaand kabinet. Tevens ben ik een zeer geslaagde ondernemer. Ik geloof in professioneel bestuur en zie Nederland als een lichtend voorbeeld voor de wereld waar ik mij graag voor inzet. Ik kijk er naar uit om met u, minister-president, op cruciale beleidsterreinen samen te werken aan het verdiepen van de democratische rechtsstaat en het versterken van de internationale rechtsorde.

De minister-president laat nog een reeks andere nieuwelingen aan het woord waarna hij de bijeenkomst afsluit. De aanwezigen staan op en vervolgen ieder hun eigen weg. PP stapt echter resoluut op de minister-president af.

PP: Ik breng de revolutie naar Den Haag.

MP: Ik heb van u en uw beweging gehoord. Ik wens u veel succes.

PP: Het succes van Friesland ligt buiten Nederland.

MP: Ik denk dat we samen sterker staan.

PP: Wij zijn samen Fries en jullie zijn samen Nederlands.

MP: En gezamenlijk zijn wij de Republiek der Nederlanden.

PP: Die republiek ligt in een ver verleden. We zijn nu een bananenmonarchie.

MP: De geschiedenis is een bron van inspiratie voor de toekomst.

PP: De situatie is nu anders dan voorheen.

MP: Ik streef naar een goede, welvarende en rechtvaardige omgeving en als rechtgeaarde democraat doe ik dit in het parlement.

PP: Het nieuwe Friesland zal zelf een moreel rechtvaardige omgeving vormen in een onafhankelijk Nieuw Friesland.

MP: Wat wordt daar de basis van?

PP: De levenskansen van de bevolking.

MP: De gehele bevolking of het deel dat jou steunt?

PP: Ik vertegenwoordig de gehele Friese bevolking. Ik maak geen onderscheid.

MP: Zo spreekt een dictator en geen democraat.

PP: Een dictator vertegenwoordigt slechts zichzelf en een kleine familieclub. Een democraat vertegenwoordigt het volk. Ik vertolk de stem van het volk.

MP: Er is nooit een volk geweest.

PP: Jullie vertegenwoordigen toch ook het volk van Nederland?

MP: Ik vertegenwoordig voornamelijk mijn persoonlijke ambitie.

PP: Dat verbaast me.

MP: Die teleurstelling is onterecht.

PP: Ik ben niet teleurgesteld, maar slechts verbaasd dat jij openlijk toegeeft dat je het voor jezelf en niet het volk doet.

MP: Ik heb de ambitie om de leider van een succesvolle gemeenschap te zijn. Ik ben eerlijk.

PP: En egoïstisch. Die kwalificaties sluiten elkaar uit.

MP: Wat pas echt uitsluitend is: democratisch leiderschap en vertegenwoordiging van honderd procent van de bevolking. Een democraat heerst via een coalitie die de meerderheid bezit.

PP: Ik wil iedereen vertegenwoordigen.

MP: Maar niet iedereen wil door jou vertegenwoordigd worden. Alleen een echte democraat begrijpt dat en houdt rekening met hun afwijkende belangen. Een dictator handelt alsof hij een mandaat van de volledige bevolking heeft.

PP: Ik ben een revolutionair.

MP: Ik ben benieuwd hoelang je dat blijft na je machtsovername of ondergang.

PP: Als de revolutie is geslaagd dan hoef ik de structuren niet meer te vervangen want ze zijn dan in het voordeel van het nieuwe Friesland.

MP: Of zijn ze vooral in jouw voordeel?

PP: Ik vertrouw op mijn democratische inborst.

MP: Jij wilt mensen vertegenwoordigen die niet door jou vertegenwoordigd willen worden. Ik denk dat je vertrouwen op een illusie is gebaseerd.

PP: Ik heb een moreel ijkpunt.

MP: Is dat een leidraad of een afschrikking?

PP: Mijn morele ijkpunt ligt in de opstand van de gewone man tegen de elite.

MP: Wat ga je met dat ijkpunt doen wanneer de revolutie slaagt en je zelf de elite bent geworden?

PP: Het is een eeuwigdurend ijkpunt dat de basis van het bestaan van het nieuwe Friesland vormt. Ik wil dat het land intrinsiek democratisch en anti-elitair wordt.

MP: Een moreel ijkpunt is altijd een machtsscharnier van de gevestigde orde. Als de macht vervliegt dan verdwijnt ook het morele ijkpunt.

PP: Wat is het morele ijkpunt van Nederland?

MP: Ons rechtvaardigheidsprincipe.

PP: Is dat niet gelijk aan het morele ijkpunt van het nieuwe Friesland?

MP: Wij grondvesten het ook in een specifieke gebeurtenis, namelijk de Tweede Wereldoorlog, zodat het tastbaar wordt.

PP: Een tastbare illusie is een ideaal recept voor geestelijke ontsporing omdat het een houvast en legitimering geeft aan een narcistisch doel.

MP: Een historische gebeurtenis als moreel ijkpunt geeft ons de mogelijkheid om het verleden te verbeteren in de toekomst.

PP: Een situatie waarin het verleden vloeibaar wordt is vaak een teken dat je de controle over de toekomst verliest.

MP: Ons geleefde verleden is een voorbeeld voor onze toekomst.

PP: Maar het ingebeelde verleden als gevolg van de omvorming naar een moreel ijkpunt zorgt juist voor een beperking van de toekomstmogelijkheden.

MP: Soms zijn beperkingen nodig om de juiste focus te krijgen.

PP: Een dergelijke focus is slechts nodig om uit een onderdrukte situatie te ontsnappen.

MP: Misschien lijdt de mens eeuwig aan onderdrukking door zijn gebrek aan controle over zijn leven?

PP: Ik wil meer dan de Hollandse nuchterheid

MP: Wil jij de Friese zuinigheid?

PP: Ik wil de volle glans die het leven te bieden heeft.

MP: Velen willen de glans van het leven van een filmster, terwijl ze gelukkig zouden zijn met de zonsopgang aan het Scheveningse strand.

PP: Ons morele ijkpunt dient ervoor om deze hoogmoed, en het misbruik van anderen dat ermee gepaard gaat, te voorkomen.

MP: Het zou het doel van elk moreel ijkpunt moeten zijn, maar helaas wordt een dergelijk ijkpunt uiteindelijk altijd voor immorele doelen ingezet. Een moreel ijkpunt

dient de gemeenschap af te bakenen en een rechtvaardige verdeling te garanderen, terwijl het vaak ontspoort in het tegendeel waar een elite het misbruikt om voorrechten te krijgen en daarmee de samenwerkingsmoraal breekt.

PP: Ik ben zelf een ijkpunt. Ik ben een revolutionair die de wereld gaat veranderen.

MP: We veranderen voortdurend de wereld door de politieke keuzes die we maken. Ik hoop dat jij democratische keuzes zult maken.

PP: Ik breng de democratie naar Friesland.

MP: De democratie heeft jou hier gebracht.

PP: En ik ben gekomen om opschudding te veroorzaken.

MP: Ik ben benieuwd naar je inbreng in de debatten.

PP: Ik doe meer dan debatteren.

MP: Ga je ook wetsvoorstellen indienen?

PP: Ik breng de revolutie.

MP: Ik wacht er met smart op. Ik moet er nu echter vandoor want er is zo meteen een debat.

PP: Er wordt te veel gepraat en te weinig gedaan.

MP: Het debat is democratische actie.

PP: Het is een elitair rookgordijn om zo de macht bij ons-soort-mensen te houden.

MP: In een democratie zijn we allemaal ons-soort-mensen.

PP: Zei je zojuist niet dat een democratie nooit de volledige gemeenschap vertegenwoordigt?

De minister-president negeert het argument van PP en loopt snel naar zijn nieuwe bestemming. PP blijft staan en richt zich op AS.

PP: De nieuwe lichtung parlementariërs is een eenheidsworst.

AS: Ik hoorde veel verschillende verhalen.

PP: Het waren verhalen van reactionairen. Ik ben een revolutionair.

AS: Iedereen is gekozen om zaken aan te pakken en te veranderen.

PP: Zij willen allemaal graag onderdeel uitmaken van het parlementaire circus. Ik wil dit circus opdoeken.

AS: Ben jij een antidemocraat?

PP: Ik wil de democratie naar Friesland brengen. Nu is het een wingewest van een koloniale macht met als hoofdkwartier het parlement in Den Haag.

AS: Jij bent nu een volksvertegenwoordiger in dat hoofdkwartier.

PP: Ik zal me maximaal inzetten om er alles voor de Friezen uit te halen.

AS: En ik zal me volledig inzetten voor je partij om via democratische middelen de belangen van de bevolking van Friesland te versterken.

PP: Op naar de revolutie!

AS: Ik hoor daarin je wens voor een democratische omwenteling.

2. De noodzaak van een gewapende coalitie

POPULIST (PP): Ik hoor vooral het gekrijs van apen en het getrompetter van olifanten.

ASSISTENT (AS): De olifanten zijn van het gestrande rondreizende circus op het Malieveld.

PP: We zijn allemaal gestrand.

AS: Maar de olifanten voeren kunstjes op voor ons.

PP: Voeren wij in het parlement niet allemaal kunstjes op?

AS: Ben jij een aap of een olifant?

PP: Er zijn geen apen in het circus.

AS: Dat ligt aan welk circus je bekijkt.

PP: Laten we even naar het Malieveld gaan. Het is slechts een paar honderd meter hier vandaan en dan komen we tenminste onder de echte mensen.

PP en AS lopen naar het Malieveld en staan voor de afrastering die de olifanten van de bezoekers scheidt. De grootste olifant in gevangenschap steekt zijn slurf in de waterbak. Het water komt in beweging en enkele momenten later haalt de olifant zijn slurf weer uit het water, richt hem op zijn bezoekers en spuit hen nat. De olifant trompettert tevreden.

PP: Vervloekt. Ik ben nu helemaal nat. Stomme olifant.

AS: Hij heeft er lol in.

PP: Ik sla hem zijn hele kooi door. Gek beest.

AS: Ik houd van olifanten. Ze zijn intelligent en emotioneel.

PP: Ik houd ook van olifanten, maar niet van deze.

PP maakt enkele bedreigend bedoelde bewegingen naar de olifant die er echter geen aandacht aan besteed.

PP: Je hebt geluk dat er een sloot tussen ons in zit, want anders

AS: Anders wat? Anders was hij vrij.

PP: Anders zou ik hem een lesje leren.

AS: Een les in grootheidswaan en overmoed?

PP: Een les in de kracht van mijn woede.

AS: Is die groter dan een olifant?

PP: Als ik word getart dan wel.

AS: Je bent alleen een beetje nat. Ik ook. Het droogt wel weer op, maar de olifant blijft gevangen. Het is zielig.

PP: Hij heeft een goed leven. Kijk eens hoe gezond dat beest eruitziet?

AS: Iedereen wil vrij zijn.

PP: In vrijheid wacht hem een kogel van een stroper die uit is op zijn grote slagstanden.

AS: We moeten stroperij aanpakken. Het is koelbloedige moord op majestueuze dieren.

PP: Je hebt gelijk. Ik zal het noteren. Dat komt ook in mijn politieke programma.

AS: Zijn vrijheid of de strijd tegen stroperij?

PP: De strijd tegen de ivoorhandel natuurlijk. Als dat niet meer mogelijk is dan worden olifanten ook niet meer om hun slagstanden gedood.

AS: Maar de olifant blijft gevangen in zijn kooi.

PP: Het is geen kooi. Het is een verblijf. Het is stukken groter dan mijn flat.

AS: Jij kunt eruit, hij zit opgesloten.

PP: Het is net als met al de andere dieren, hij zit hier voor ons vermaak.

AS: Hij vermaakt me wel, moet ik zeggen.

PP: Het is geen circus. De dieren moeten hun ding doen en de bezoekers met rust laten. Mij met rust laten.

AS glimlachend: Of anders

PP: Inderdaad.

AS: Je zou nog minder overlevingskansen hebben dan in de leeuwenkooi.

PP: Dan ken je mij nog niet.

AS: Ik denk dat ik je niet meer herken als je een minuut in zijn verblijf zal staan. De olifant verplettert je.

PP: De mens is de heerser van het dierenrijk.

AS: Denk jij dat je lichamelijk boven de olifant staat?
PP: Geestelijk sta ik mijlenver boven alles en iedereen.
AS: Daar heb je weinig aan als je in zijn verblijf staat.
PP: Ik heb daar alles aan. Hij zit gevangen, ik niet. Ik kan hem gevangennemen en hij mij niet.
AS: Kan jij een olifant vangen met je geest?
PP: Daar heb je anderen voor. Hij is toch ook ergens in Afrika gevangen?
AS: Jij zei toch dat je hem zelf aankon?
PP: Ik kan alles en iedereen aan. Als ik een jager was dan had ik hem zo gevangen.
AS: De mens is een jager.
PP: Precies. De mens staat aan de top van het dierenrijk.
AS: Maar hoe zou jij hem vangen als jij een jager was?
PP: Nou, gewoon. Ik pak een olifantengeweer of een verdovingsgeweer en schiet hem neer.
AS: En als je geen geweer had?
PP: Dan pak ik een speer.
AS: En als je geen speer had?
PP: Dan graaf ik een diepe kuil.
AS: En als je die niet kon graven?
PP: Waarom zou ik dan al die moeite doen?
AS: Je wilt toch de olifant vangen?
PP: Ik wil helemaal geen olifant vangen. Laat hem rustig zijn leven leiden. 'Leven en laten leven' is mijn motto.
AS: Zojuist was je motto nog 'oog om oog, tand om slag tand'.
PP: Als ik het zou willen dan sloeg ik hem zijn slag tanden uit zijn bek, maar ik heb een goed hart en een zachtmoedige inborst.
AS: Totdat je wordt natgespoten.
PP: Niemand solt met mij.
AS: Hoe stop je dan een olifant die met jou solt?
PP: Dan roep ik de bewakers en verzorgers om hem te stoppen.
AS: Maar dan doe jij het niet.
PP: Ik roep hulp in van anderen, dus we doen het samen.
AS: Hoe doen zij het dan?
PP: Met een verdovingsgeweer, stokken of ander materieel.
AS: En als zij die spullen niet hebben?
PP: Dan doen ze hun werk niet goed.
AS: Stel nu, dat je ongewapend in zijn verblijf staat en je kunt alleen maar mensen optrommelen die zelf ook ongewapend zijn.
PP: Dat wordt een probleem.
AS: Jij bent toch een probleemoplosser?
PP: Ik zorg dat ik een vuurwapen heb als ik daar sta.
AS: Hoe kom je aan een vuurwapen?
PP: Die moet ik ergens kopen.
AS: Dan heb je dus hulp van iemand die wapens levert.
PP: Wat heb ik anders aan hulp? Ongewapende mensen worden net als ik geplet. Daar heb ik dus niets aan.
AS: Jij kunt een olifant toch met je geest verslaan?
PP: De mens is intelligent en vormt zo sociale groepen. Dit is al tienduizenden jaren de geschiedenis van de mens. Op die manier kan je de grootste dieren verslaan.

AS: Dus als ik het goed begrijp versla jij de olifant met je geest omdat je hem samen met een groep andere mensen aanvalt?

PP: Ja, maar ze moeten natuurlijk wel wapens meenemen, want anders baat de hulp niet.

AS: Je moet dus anderen met wapens zien te mobiliseren om het conflict met de olifant te overleven?

PP: Dat lijkt me logisch.

AS: Waarom kan je niet met alle ongewapende mensen een tactiek verzinnen om de olifant te verslaan?

PP: Ik ben realistisch. Mijn eerste reactie was grootspraak. Ik weet heus wel dat een olifant op een ander niveau staat dan een mens waar het lichamelijke kwaliteiten betreft. Een olifant kan een ontelbaar aantal mensen pletten en een mens kan slechts wegrennen of machteloos toekijken hoe hij wordt geplet. In zijn verblijf is er geen ruimte om weg te rennen, dus word je uiteindelijk geplet.

AS: Dat is eigenlijk ook buiten het verblijf het geval.

PP: Het verblijf is de olifantenwereld. In de mensenwereld zijn de rollen omgekeerd. Olifanten zijn een bedreigde diersoort en wij zijn de enigen die hen kunnen redden. Ze zijn zelf machteloos en kunnen niet over hun lot beschikken.

AS: Dat is hier in de mensenwereld zonder olifanten ook het geval. De ongewapende mensen zijn machteloos en aan hun lot overgeleverd. Dat lot is in handen van degenen met de wapens. Het is niet relevant hoeveel ongewapende mensen met elkaar samenwerken. Als zij geen wapens hebben dan zijn ze machteloos.

PP: Als de ongewapende mensen zichzelf organiseren tegen de dreiging van de gewapende groep dan moeten ze wapens maken die hen kunnen beschermen.

AS: Waarom doe jij dat dan niet?

PP: Ik pak de wapens niet op. Ik ben een democraat.

AS: Woorden, ideeën, maatschappelijke posities en geld zijn ook wapens. Jij hebt alleen maar ongewapende mensen in je coalitie zitten. Wat bereik je daarmee? Het betekent slechts dat er meer mensen worden geplet. Je beweging is dan een soort lemmingenkolonie die zichzelf van de klif stort, hun ondergang tegemoet.

PP: Ik heb een wetenschappelijk bureau dat trainingen aanbiedt.

AS: Je hebt een website met verwijzingen naar YouTube-filmpjes van randfiguren die een vervormt beeld van zichzelf hebben en alleen dienen ter vermaak van de machtigen. Daar ga je de strijd niet mee winnen.

PP: Je moet roeien met de riemen die je hebt.

AS: Als de boot lek is moet je eerst het gat dichten, want anders is de enige richting die je opgaat, naar beneden.

PP: Goede mensen die voldoende maatschappelijke wapens hebben om de strijd mee aan te gaan willen geen deel zijn van de beweging.

AS: Dan is de strijd zinloos.

PP: Ik ga de strijd niet opgeven omdat anderen deze hebben opgegeven. Ik zet door.

AS: De enige mogelijkheid om een olifant te verslaan is met wapens.

PP: Ik doe mijn best.

AS: Waarvoor?

PP: Om wapens te maken. Ik heb argumenten die ik gebruik in mijn strijd met de elite.

AS: De wapens die jij nu hebt dringen niet door de olifantenhuid heen. Je bent dus nog steeds ongewapend.

PP: Ik doe mijn best om wapens te vinden die effect zullen hebben.

AS: Misschien kan je beter de beweging aantrekkelijker maken voor mensen die over een gevarieerd en werkend wapenarsenaal beschikken?

PP: Dat is een droom die hopelijk uitkomt. Als zij zien dat mijn wapens effect hebben op de olifantenhuid dan zullen zij zich misschien aansluiten bij mijn coalitie.

AS: Winnaars sluiten zich enkel bij een winnende coalitie aan.

PP: Daarom is het beeld dat ik presenteer ook zo belangrijk. Ook al is het een illusie. Als mensen zien dat ik een werkelijke bedreiging voor de gevestigde orde ben dan sluiten ze zich bij mij aan. De illusie wordt dan realiteit.

AS: Het blijft slechts fantasie als enkel de machtelozen die wanhopig zoeken naar een verlosser zich bij je aansluiten.

PP: Het wordt werkelijkheid als ook anderen zich aansluiten; de minder machtigen die de strijd niet alleen aandurven, maar wel een deel van het wapen kunnen leveren dat de gevestigden kan verslaan.

AS: Je doolt in de mist.

PP: Ik heb een podiumplaats gewonnen van waaruit ik mijn beweging verder kan uitbreiden. Het is een beweging waar corruptie is uitgebannen en persoonlijke kwaliteiten je succes bepalen.

AS: Is het een beweging die kwaliteiten van mensen gebruikt of creëert?

PP: Ik ben geen welzijnsorganisatie, maar een politieke beweging. Ik heb niets aan brekebeentjes. Ik heb winnaars nodig die hun kwaliteiten voor de goede zaak willen inzetten.

AS: De 'goede zaak' is altijd een verbetering van de positie van mensen, want anders zetten ze zich niet in.

PP: Deelnemers aan mijn beweging kunnen hun persoonlijke kwaliteiten inzetten om de eigen positie te verbeteren.

AS: Een beweging waar het recht van de sterkste heerst?

PP: Precies.

AS: Jouw beweging beloont daarmee slijmballen, want de sterksten zijn altijd degenen die de beschikking krijgen over machtsmiddelen die anderen hen verschaffen.

PP: De omgeving verschaft de machtsmiddelen.

AS: En jij controleert die omgeving. Als het recht van de sterkste heerst dan krijg je slijmballen die de macht van de gevestigde orde versterken door te werken aan activiteiten die hun belangen dienen.

PP: Mijn belang ligt in de bevrijding van de Friezen.

AS: Jouw belang ligt in het behoud van je bevoorrechte positie als politiek leider.

PP: Zo zie ik dat niet.

AS: Anderen zien dat helaas wel zo en lopen daarom met een boog om de beweging heen.

3. De revolutionaire wedstrijd

ASSISTENT (AS): Het circus staat aan de vooravond van een revolutie.

POPULIST (PP): Dan ben ik hier op mijn plaats.

AS: Er mogen straks geen dieren meer worden gebruikt.

PP: Dan blijven alleen de clown en de trapezewerker over. Dat is niet de revolutie zoals ik die voor ogen heb. Na mijn revolutie is er meer in plaats van minder vrijheid.

AS: Het verbod op het gebruik van dieren geeft hen hun dierlijkheid en de mens zijn menselijkheid terug, zodat we allen meer vrijheid krijgen.

PP: Ik word moe van al die progressieve prietpraat.

AS: Het geeft mij juist energie.

PP: Ga jij die energie in onze beweging stoppen?

AS: Gaat die beweging de menselijkheid bevorderen?

PP antwoordt niet en kijkt in de richting van een grommend geluid dat in intensiteit toeneemt.

AS: Het zijn geen leeuwen, maar racewagens. Het circus heeft een nieuwe attractie gelanceerd.

PP: Ik creëer ook nieuwe attracties.

AS: Jij bent de nieuwe attractie.

PP: Ik ben de nieuwe leider.

AS: Heb jij de snelste racewagen?

PP: Ik ben een renpaard.

AS: Dan word je zelfs door de wagen met het kleinste motortje ingehaald.

PP: Ik zoek nog naar de wagen met de sterkste motor.

AS: Kan jij de leverancier daarvan betalen?

PP: Iedereen wil deel zijn van het winnende team.

AS: Kan jij mensen overtuigen dat jij de leider van dat team moet zijn?

PP: Wie is er beter dan ik?

AS: De minister-president. En vele anderen.

PP: Ik zal bewijzen dat ik de beste van allen ben in de politiek en op de racebaan.

PP loopt vastberaden richting het geluid van de racewagens en even later staat hij bij de racebaan. De wagens rijden hun rondjes en op de schermen is de tussenstand te zien. PP spreekt de beheerder van de racebaan (BR) aan.

PP: Ik wil meedoen.

BR: Dat is mogelijk. Er zijn nog wagens beschikbaar.

BR wijst naar twee wagens.

PP: Ik wil de beste wagen.

BR: Die gele is de snelste van de twee.

PP: Ik wil de beste van alle deelnemende wagens.

BR: De beste wagens rijden allemaal hun rondjes.

PP: Als ik in een mindere wagen stap dan rijd ik achteraan.

BR: Is dat een probleem?

PP: Ik wil bovenaan de scorelijst prijken.

BR: Dan moet je zelf een wagen meenemen.

PP: Waar haal ik die vandaan?

BR: Anderen hebben hun wagen ook meegenomen.

PP: Zijn die wagens dan niet van de organisatie?

BR: Wij leggen de baan aan, maar de deelnemers moeten zelf zorgen voor een wagen.

PP: Van wie zijn die wagens dan?

BR: Die zijn van ons en kunnen geleend worden om aan de race mee te kunnen doen.

PP: In die wagens kan je niet meedoen aan de wedstrijd.

BR: Velen waarderen de deelname meer dan de positie.

PP: Ik ben een winnaar en neem geen genoegen met minder.

BR: Dat is jouw keuze.

De beheerder van de racebaan richt zich op zijn werkzaamheden en laat PP achter. AS is inmiddels naast PP komen staan.

AS: Heb je de ambitie om de racebaan te worden?

PP: Ik ben overal de beste in.

AS: Ik zie jouw naam niet op het scorebord.

PP: Ik doe ook nog niet aan de race mee.

AS: Als je mee gaat doen dan rijd je achteraan.

PP: Het is oneerlijk. Ik wil de snelste wagen.

AS: Ik zie daar twee wagens staan. Als jij die gele neemt dan prijkt je hoger op het scorebord dan degene met die andere wagen.

PP: Wil jij die rode wagen?

AS: Ik hoef niet te racen.

PP: Ben je bang om te verliezen?

AS: Het is geen angst maar een voorspelling aangezien het de langzaamste wagen is.

PP: Misschien kunnen we de wagen verbeteren?

AS: De motorcapaciteit is lager dus we kunnen de andere wagens nooit bijhouden, tenzij we de capaciteit verhogen.

PP: Dan verhogen we die capaciteit.

AS: We moeten werken met wat we hebben. Heb jij extra motorcapaciteit voorhanden?

PP: Ik heb de ambitie om te winnen.

AS: Ambitie zonder de benodigde capaciteiten leidt tot frustratie en de ondergang.

PP: De motorcapaciteit kan wellicht niet worden vergroot, maar we kunnen de wagen wel aanpassen. Misschien kunnen we er een extra spoiler opzetten of andere banden gebruiken?

AS: De wagens die deelnemen aan de wedstrijd racen al lange tijd en zijn volledig geoptimaliseerd voor de racebaan. Elke aanpassing die de snelheid verhoogt hebben zij allang doorgevoerd.

PP: Misschien zijn zij iets vergeten?

AS: Zij zijn even ambitieus als jij en hebben kennis en ervaring die ze hebben opgebouwd dankzij eerdere successen.

PP: Ik wil winnen!

AS: Je kunt de wedstrijd niet winnen, dus moet je het ook niet willen want dan ben je een slaaf van onrealistische wensdromen.

PP: Ik ga winnen.

AS: Wat ga je doen?

PP: Ik zet brede banden op de velgen, plaats een zware bumper en doe een extra overkapping over de motor.

AS: Zo kom je nog trager vooruit.

PP: Ik heb een plan.

AS: Werkt dat plan in de werkelijkheid?

PP loopt naar de wagens toe en begint te sleutelen. Enige tijd later is de gele wagen aangepast en rijdt PP naar de startplek.

AS: Ga je rondjes rijden met dat omgebouwde karretje?

PP: Ik ga de race winnen met deze wagen.

PP start de wagen en rijdt langzaam weg. AS kijkt hem hoofdschuddend na en loopt vervolgens terug naar het scherm met het scorebord. PP staat helemaal onderaan. Enige tijd later verandert de score en klimt PP snel in het klassement totdat hij zelfs

bovenaan prijkt. AS kijkt vol ongeloof naar het scherm en ziet PP even later tevreden de wagen terugrijden.

PP: En? Ik zei toch dat ik zou gaan winnen.

AS: Ik zie het, maar ik geloof het niet.

PP: De cijfers spreken voor zich.

AS: Hoe heb je de wedstrijd kunnen winnen met een wagen die in alles de mindere is van de andere deelnemers?

PP: Mijn wagen is de beste.

AS: Hoe heb je dat gedaan?

PP: Ik ben een revolutionair. Ik creëer een nieuwe werkelijkheid.

AS: Een wedstrijd is een wedstrijd.

PP: Ik heb de wedstrijd in mijn voordeel omgebogen.

AS: Met die wagen? Het lijkt eerder op een trekker of een botsauto.

PP: Dat heb je goed gezien. Ik heb eerst enkele zandzakken kapotgereden waardoor de baan ruw en oneven werd, waarna ik vervolgens mijn tegenstanders één voor één een zetje heb gegeven.

AS: Je hebt vals gespeeld?

PP: Zij speelden vals door een geoptimaliseerde omgeving voor zichzelf te creëren waardoor ze geen concurrentie hoefden te dulden. Ik heb de werkelijkheid binnengebracht en overwon.

AS: Ik denk dat ze je niet vriendelijk zullen ontvangen bij de borrel.

PP: Daar ga ik natuurlijk niet heen. Ik zet mijn eigen feestje op. Ik ben immers een revolutionair.

AS: Dat voorspelt weinig goeds voor Nederland.

PP: Het voorspelt veel goeds voor Nieuw-Frieland. Kom, we gaan weer terug naar het parlement. Het debat begint zometeen.

4. Het misbruik van onzekerheid

De populist (PP) en de assistent (AS) lopen terug naar het parlement. Enkele nieuwgekozen parlementariërs staan nog in de kennismakingszaal. PP en AS bespreken de werkzaamheden en procedures van het parlement, terwijl de laatste parlementariërs één voor één naar de vergaderzaal lopen. Plotseling rinkelt een telefoon. AS grijpt naar zijn mobiel, kijkt kort naar het scherm en drukt vervolgens de beller weg. Even later rinkelt de telefoon van AS weer en drukt hij de beller opnieuw weg. AS staat op, loopt naar de rand van de zaal en videobelt terug.

AS: Sorry. Ik was in gesprek. Is er iets?

JONGE VRIENDIN (JV): Wanneer kom je?

AS: Ik ben onderweg.

JV: Je was toch in gesprek?

AS: Het is zo klaar.

JV: Waar wacht je nog op?

AS: Ik wacht niet. Ik ben bezig.

JV: Waarmee?

AS: Ik ben in gesprek.

JV: Met mij?

AS: Zo meteen.

JV: Waar ben je?

AS draait de telefoon zodat ze de omgeving kan zien.

AS: Ik ben in gesprek. Het is belangrijk.

JV: Waarom?

AS: Het gaat om de toekomst.

JV: Die maken wij, of ben je dat vergeten?

AS: Natuurlijk niet. Ik kom zo snel mogelijk en dan praten we het verder uit.

JV: Zeg je ook sorry tegen hen?

AS: Ik moet nu gaan.

JV zuchtend: Oké.

AS beëindigt het gesprek en stopt de telefoon in zijn zak.

HOLLANDSE PARLEMENTARIËR EN ZAKENMAN (VDM): Hé, wie was dat?

AS kijkt op en ziet dat VDM naast hem is komen staan.

AS: Dat was iemand.

VDM: Mooie dame. Kan je me haar nummer geven?

AS: Ik denk dat ze dat niet op prijs zou stellen. Ze is bezet.

VDM: Jammer. Nou ja, er zijn genoeg vissen in de zee.

AS: Ze zwemmen vrij rond.

VDM: Je moet wel een goede visser zijn om ze te vangen. Geen probleem, jij leert het uiteindelijk wel. Er is ergens nog wel iemand voor jou.

AS glimlacht beleefd. VDM loopt naar de anderen en gaat zitten. PP is inmiddels richting AS komen lopen.

PP: Wordt ze ongeduldig?

AS: Ik heb haar verteld dat ik zo meteen kom.

PP: Is dat snel genoeg?

AS: Ik hoop dat het niet al te lang meer duurt.

PP: Zij hoopt dat ook.

AS: Ik doe mijn best.

PP: Voor haar?

AS: Voor ons. Ik ben bezig.

PP: Voor jezelf.

AS: Voor de goede zaak.

PP: Voor wie?

AS: Dat vraag ik me ook weleens af.

PP: Zij vraagt zich iets anders af. Is zij nog een prioriteit voor jou?

AS: Natuurlijk! Alles gaat goed komen.

PP: Wanneer?

AS: Binnenkort.

PP: Dat kan te lang duren.

AS: Niet als we opschieten.

PP: Dan gaan we dat doen.

AS: Wat moeten we nog met hen bespreken?

PP: Ik kan het hier verder wel alleen af. Ga jij maar naar haar toe.

AS kijkt naar de groep en denkt even na.

AS: Stel dat er nog iets belangrijks wordt besproken.

PP: Als het echt belangrijk is dan hoor je dat later wel. Je aanwezigheid is hier minder nodig dan bij haar.

AS: Oké, ik pak even mijn tas en dan ga ik.

PP: Verstandig. En als ze vragen waarom je weg moest dan leg ik wel uit dat je vriendin op je wacht.

AS: Doe maar niet.

PP: Waarom niet?

AS: Ik heb geen vriendin.

PP: Je hebt toch een geliefde?

AS: Dat is privé.

PP: Ik zag al dat je haar wegdruckte. Er is echter niets om je voor te schamen. Ze is een prachtige dame.

AS: Ze is inderdaad heel mooi.

PP: Te mooi voor jou?

AS: Dat zullen zij zeggen.

PP: Wat maakt het uit wat zij zeggen? Het zijn gewoon een stelletje ouwe lullen die interessant doen, maar niet meer relevant zijn.

AS: Des te meer reden om mijn privéleven geheim te houden.

PP: Misschien geeft het je juist meer status?

AS: Het geeft hen waarschijnlijk een ingebeeelde statusverlaging als ik iets waardevols heb dat zij niet meer kunnen krijgen.

PP: Ah, je bent al even cynisch over de gevestigde orde als ik.

AS: Triest, maar waar.

PP: Jij loopt dan ook al veel langer mee in de modderpoel van de vergane glorie dus je hebt waarschijnlijk gelijk om je vriendin verborgen te houden.

AS: Niet lang meer.

PP: Gaat ze weg?

AS: Natuurlijk niet. Binnenkort is ze meer dan mijn geliefde.

PP: Ik hoop het voor je.

AS: Werkelijk?

PP: Natuurlijk. Ik ben geen rancuneuze verliezer die anderen hun succes niet gunt omdat hij zelf niets meer kan. Ik ben de president van Nieuw Friesland en ga de wereld veranderen! En jij bent mijn tweede man.

AS: En zij wordt mijn vrouw.

PP: Succes.

AS en PP lopen naar de groep. AS pakt zijn tas en zegt dat hij nog enkele belangrijke zaken moet regelen. Hij loopt weg terwijl PP bij de groep aanschuift en enthousiast verder discussieert. Even later ziet PP een mooie dame binnenkomen die de omgeving inspecteert. PP herkent haar als de verloofde van AS. Een medewerker van de salon neemt haar jas aan en geleidt haar naar een tafel. Zij gaat zitten. PP staat op en loopt naar haar toe.

PP: Zijn deze stoelen bezet?

JV: Alleen als er iemand gaat zitten.

PP *glimlacht, pakt een stoel en schuift aan.*

PP: Hoe staat het leven?

JV: Het is oké.

PP: Is dat goed of slecht?

JV: Het kan beide kanten op.

PP: Laten we het dan maar de goede kant opsturen. Het is een stralende dag.

JV: Ja, ik hoorde dat u vandaag bent beëdigd. Gefeliciteerd.

PP: De zon schijnt niet alleen voor mij.

JV: Nee, dat begrijp ik. Ook u kiezers profiteren van u zetel. Goed gedaan.

PP: Noem me maar 'je'.

JV kijkt PP wantrouwend aan. Ze blijft stil. PP buigt licht voorover richting JV.

PP: Ik ben geïnteresseerd. Hoe staat het leven?

JV: Het vlot nog niet.

PP: Met een sportwagen ga je sneller vooruit.

JV: Niet iedereen heeft die luxe al in zijn bezit.

PP: Maar ik wel. Ik heb er zelfs meerdere.

JV: Gefeliciteerd met u succes. U bent een gewaardeerd en succesvol lid van de gemeenschap.

PP: Noem me alsjeblieft 'je'. 'U' klinkt zo formeel en afstandelijk.

JV: Is dat een verzoek?

PP: Kan het een gunst zijn?

JV: Daar moet ik over nadenken.

PP: Spontaniteit levert vaak de meest wijze beslissingen op.

JV: Heeft u op die wijze de verkiezingen gewonnen?

PP: Ja.

JV: Mooi.

PP: En soms moet je de kansen direct pakken als ze zich aandienen. Dat is de poort naar een gelukkig leven.

JV: Is dat gelukt?

PP: Een succesvol bestaan?

JV: Nee, een gelukkig leven.

PP: Het is oké.

JV: Is dat goed of slecht?

PP stralend: Het is nu goed, heel goed.

JV: Gefeliciteerd.

PP: Ik ben nog niet jarig.

JV: Ik heb ook geen cadeau.

PP: Het leven is een cadeau.

JV: Niet elk cadeau moet je aannemen.

PP: Wel als de intentie van de gever goed is.

JV: De intentie blijft helaas vaak in de verpakking zitten.

PP: Verpakkingen kunnen het cadeau verfraaien.

JV: Maar je moet een keuze maken tussen het cadeau en zijn verpakking. Als je het cadeau openmaakt dan verniel je de verpakking.

PP: Alleen als je wild en onbezonnen te werk gaat. Je kunt het cadeau ook keurig uitpakken.

JV: Verdwijnt de spontaniteit dan niet?

PP: Ik word spontaan vrolijk van ons gesprek!

JV: Mooi.

PP en JV kijken ieder voor zich om zich heen. De vele aanwezigen veroorzaken een vrolijke drukte.

PP: Mijn luxe jacht wordt klaargemaakt. Heb je interesse om mee te gaan?

JV: Gaat u ergens heen?

PP: Ik vaar de plassen op voor een lange vakantie.

JV: Een vakantie is een ideale methode om uit te rusten en bij te komen van een hectisch bestaan.

PP: Ik ben er wel aan toe na alle hectiek van de verkiezingen.

JV: Ik leef geen hectisch bestaan.

PP: Prijs jezelf daarmee gelukkig. Het levert vele zorgen op die je niemand toewenst. Je moet op tijd je rust nemen want anders houd je het niet vol.

JV: Ik hoef geen rust te nemen.

PP: Een boottocht kan ook een avontuur zijn.

JV: Is het dan nog een vakantie of is het iets anders?

PP: Het kan zijn wat je erin ziet.

JV: Wat ziet u erin?

PP: Een kans op een verrijking van het leven.

JV: Ik moet erover nadenken.

PP: Oké, ik wil niets opdringen.

JV: Zijn de vaarroutes niet afgesloten als gevolg van de dichte mist?

PP: Ik ken enkele mannetjes die een oogje dichtknippen als ik langs vaar.

JV: Misschien zien zij u niet varen door de dichte mist?

PP: Dan is er geen vuiltje aan de lucht.

JV: Maar dan heb je ook geen uitzicht.

PP: Een vaartocht geeft ook innerlijke rust.

JV: Heeft u die nodig?

PP: We hebben vooral elkaar nodig.

JV: Wie varen er allemaal mee?

PP: De boot is volledig geautomatiseerd waardoor er geen bemanningsleden nodig zijn. We varen daarom met z'n tweeën.

JV: Vaart u anders alleen?

PP: Ik ben een sociaal mens.

JV: Die rust nodig heeft.

PP: Precies. Ga je mee?

JV: Ik moet erover nadenken.

Plots verschijnt AS in de deuropening. Hij ziet JV en PP zitten en loopt op hen af.

AS: Je bent hier?

JV: Ik dacht dat we elkaar sneller zouden zien als ik naar je toe zou gaan.

AS: Ik was druk.

JV: Waarmee?

AS: Ik werk nu voor PP.

JV: Ik weet het. Hij vertelde me net over zijn boot.

AS: Er geldt een vaarverbod als gevolg van de dichte mist.

PP: Ik ben een revolutionair die zijn eigen regels maakt.

JV: Wij maken samen ook iets.

JV kijkt lief en vriendelijk naar AS. PP merkt het op.

PP: Nu AS voor mij werkt is er geen reden meer voor onzekerheid en kan je plannen voor de toekomst.

AS: Ik heb al toekomstplannen.

JV: Wij gaan iets bereiken.

PP: Je bereikt altijd iets. Ik hoop dat het positief zal zijn.

JV: Wij hebben elkaar.

PP: Prachtig. Meer kan een mens niet wensen.

AS: Ik ga ons een prachtig leven geven.

PP: Als cadeau?

JV: Cadeaus geef je aan anderen.

PP: Ah, vanzelfsprekend. Jullie hebben natuurlijk alles al. Het is prachtig om te zien hoe jonge, en niet zo jonge, mensen gelukkig zijn onder de zon, of in de mist.

AS: Wij gaan genieten van het leven.

PP: Dat doe ik ook en ik zeg altijd: 'een dag niet genoten is een dag niet geleefd'.

JV: Je kunt op vele manieren genieten van het leven.

PP: Er zijn inderdaad vele keuzes als je de mogelijkheden daarvoor hebt.

AS: Ik kies voor het beste. Zij verdient het beste.

PP: Daar ben ik het volmondig mee eens.

JV: Ik heb al het beste.

PP: Dat is vandaag. Morgen breekt weer een nieuwe dag aan met nieuwe uitdagingen.

JV: Wij kunnen alle uitdagingen aan.

PP: Crises liggen altijd op de loer.

AS: Ik ga zorgen dat een crisis ons er niet onder krijgt.

PP: Je werkt hard. Gaat dat je redden?

AS: Ik werk hard om onafhankelijk te worden.

PP: Je bent slim, maar alleen hard werken is onvoldoende. Je moet ook het juiste werk doen.

JV: AS is intelligent.

PP: Er is geen plaats voor domme mensen onder de zon.

AS: De zon gaat voor iedereen op. Ik zorg ervoor dat wij daar ook van kunnen genieten.

PP: Zo mag ik het horen. Ik herken mezelf in jou. De brandende ambitie kan je tot grote hoogten stuwten.

JV: Wij zitten al op grote hoogten.

PP: Ik wens jullie oprecht het allerbeste toe.

JV: Wij hebben geen cadeau nodig.

PP: Het is een aanmoediging.

JV: Ben jij een toeschouwer?

PP: Ik ben een politieke zakenman. En de zaken gaan goed.

AS: Mijn zaken gaan ook goed.

PP: Ik dacht dat jij een hardwerkende politiek assistent was?

AS: Ik doe meer dan werken voor een ander.

PP: Je werkt voor jullie geluk.

AS: Precies. Ik ga mijn prachtige geliefde de wereld geven.

PP: Ik hoop dat zij dat cadeau in ontvangst wil nemen.

JV: Ik kijk altijd naar de intentie.

PP: Ik kijk naar de zon.

JV: De zon verblindt.

PP: Alleen als je niet weet waar je moet kijken en daarom recht de zon in kijkt.

AS: Ik weet wat ik doe.

PP: Weten anderen het ook?

AS: Iedereen die het moet weten, weet het, anderen niet.

PP: Dat is slim. Op die manier kunnen ze je niet afhouden van je succes en heb je het volledig in eigen hand.

AS: Ik ben een succesvolle zakenman.

PP: Ik heb het volste vertrouwen dat je een succesvolle zakenman wordt.

JV: Ik heb ook vertrouwen in hem.

AS: Ik ben bezig.

PP: Waarmee?

AS: Ik heb een manuscript ingeleverd van mijn nieuwste boek.

PP: Is dat zakelijk?

AS: Mijn boek brengt mijn carrière op een hoger plan.

PP: Er worden jaarlijks vele boeken uitgegeven.

AS: De risico's zijn hoog, net als de mogelijke opbrengst.

PP: Wanneer komt je boek uit?

AS: Ik moet eerst nog de goedkeuring van het manuscript van de uitgever ontvangen.

PP: Maak jij je zorgen?

AS: Er is niets aan de hand. De beantwoording duurt gewoon wat langer dan gebruikelijk.

JV: Ik geloof dat alles goed komt.

PP: Ik geloof dat ook.

AS: Binnen een paar dagen komt er een positief antwoord en dan sta ik waar ik behoor te zijn.

JV: Alles komt goed. We gaan morgen naar Barcelona.

PP: Voor het boek?

JV: Op vakantie.

PP: Hebben jullie rust nodig?

JV: We hebben elkaar nodig.

AS *neemt ondertussen gespannen enkele slokken van zijn glas met water.*

PP: Ik ben vaak in Barcelona geweest. Het is een mooie, kosmopolitische stad. Ben jij er vaak geweest?

AS: Ik ben er jaren geleden eens geweest.

PP: Je moet vaker gaan. Het is een stad waar de wereld binnenkomt.

AS: Ik zal er zeker veel vaker naar toegaan.

JV: We gaan morgen.

PP: Komt de beantwoording van de uitgever morgen binnen?

AS: De beantwoording komt. Binnenkort.

PP: Het is een harde wereld waarin de onzekerheid groot is en de concurrenten je in het vizier hebben. Alleen de besten slagen erin succesvol te worden.

JV: Hij is een goede, slimme, hardwerkende jongen die alles kan.

JV *raakt de arm van AS aan en kijkt hem bewonderend en aanmoedigend aan.*

PP: De wereld is onvoorspelbaar. Grootse dromen kunnen spontaan verdampen door gebeurtenissen waar je geen invloed op hebt.

JV: Er is meer in het leven dan materiële winst.

PP: Je hebt helemaal gelijk. Geld en status zijn niet alles.

AS: Het helpt wel als je het hebt.

PP: Ik ben overal op de wereld geweest en heb de interessantste dingen gezien en de spannendste momenten beleefd. Dat is niet in geld of status uit te drukken. De ervaringen maken je rijk.

AS: Ik zal dat ook kunnen bieden.

JV: Wij gaan morgen naar Barcelona.

PP: Mooi. Ik kan jullie wel enkele locaties in Barcelona aanraden.

JV: Dat is niet nodig. Wij vinden onze weg daar wel.

PP: Geen probleem. En hoe gaan jullie erheen? Met de bus?

AS: We gaan met het vliegtuig.

PP: Ah, jullie hebben een aanbieding te pakken gekregen. Goed zo.

JV: Wij plannen onze tijd samen.

PP: Ik leef spontaan. Ik ga eropuit als ik de drang van avontuur voel.

JV: Wij roeien met de riemen die we hebben.

PP: Met een roeiboot kom je vooruit, maar het is de vraag of je er ook je bestemming mee haalt.

AS: Heel binnenkort ben ik volledig onafhankelijk en kan ik alles geven wat ik in me heb.

PP: Wat doe je als de uitgever je boek afwijst?

AS: Ik heb het volste vertrouwen in mijn publicatie.

PP: Hangt een uitgever niet meteen aan de telefoon als hij een veelbelovend manuscript onder ogen krijgt?

AS: Ik heb het naar een degelijke uitgever gestuurd die elke aanvraag nauwgezet bestudeerd.

PP: Een professionele uitgever publiceert zelden nieuwe schrijvers.

AS: Ik ben de uitzondering.

PP: Jij bent ook uitzonderlijk. Je werkt immers voor mij aan de zelfbeschikking van Nieuw-Friesland.

JV: Wij maken morgen een romantische reis naar Barcelona.

PP: Ahhh, wat een romantiek. Jullie verdienen elkaar.

AS: Zij verdient een mooi leven.

PP: Je hebt gelijk. Je hebt een prinses aan de haak geslagen. Zij verdient een adellijk leven.

JV: We maken het leven adellijk door ons gevoel te volgen.

PP: Ik ben het daar volledig mee eens. Al het geld op de wereld kan je niet gelukkig maken. Een prinses wordt enkel gelukkig met haar prins.

JV: Titels doen mij niets.

PP: Mij ook niet. Ik ben een gewone jongen die zijn grootse succes heeft bereikt dankzij inzet en talent. Ik heb overigens wel een titel uit Schotland gekregen.

JV: Ben je een prins?

PP: Nee, ik ben een hertog.

PP *richt zich naar AS.*

PP: Ben jij misschien een prins? Je ziet er prinselijk uit.

AS: Ik ben geen prins.

PP: Oh, je kunt er zo voor doorgaan. Maar wie weet wat de toekomst zal brengen?

JV: Wij hebben nog een lange toekomst in het verschiet.

PP: En ik wens jullie het allerbeste. Gelukkig heb ik de welvaart en de status waarmee ik elke dag het maximale uit het leven kan halen en het lijkt alsof ik tien levens in één leid.

AS: Ik leid dat leven nog niet.

PP: Maar je droomt er wel van. En dromen geven de richting aan van je toekomstige leven.

AS: Ik ga mijn droom leven. Wij gaan onze droom leven.

PP: Zo mag ik het horen. Proficiat. Als je slechts je leven droomt dan lijdt je aan het leven. Gelukkig leiden jullie jezelf naar een mooie toekomst.

JV: We gaan morgen naar Barcelona.

PP: Dat is het begin van een mooie toekomst.

JV: Die toekomst is een voortzetting van het heden. Dat is ook mooi.

PP: De zon schijnt in mijn hart.

JV: De zon schijnt voor ons elke dag.

PP: Hopelijk gooit een storm geen roet in het eten.

JV: Wij kunnen elke storm weerstaan.